

Οι απόψεις των νέων σχετικά με τη Συμπεριληπτική Εκπαίδευση

Ακρόαση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Βρυξέλλες, Νοέμβριος 2011

Οι απόψεις των νέων σχετικά με τη Συμπεριληπτική Εκπαίδευση

**Ακρόαση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Βρυξέλλες, Νοέμβριος 2011**

Ο Ευρωπαϊκός Φορέας για την Ανάπτυξη στην Ειδική Αγωγή είναι ένας ανεξάρτητος και αυτοδιοικούμενος οργανισμός, ο οποίος υποστηρίζεται από τα κράτη μέλη του Φορέα και τα Ευρωπαϊκά Θεσμικά Όργανα (Επιτροπή και Κοινοβούλιο).

Οι απόψεις που εκφράζονται από οποιοδήποτε άτομο σε αυτό το κείμενο δε αντιπροσωπεύουν απαραίτητα τις επίσημες απόψεις του Φορέα, των κρατών μελών ή της Επιτροπής. Η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για την οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που εμπεριέχονται στο παρόν κείμενο.

Επιμέλεια: Victoria Soriano, Ευρωπαϊκός Φορέας για την Ανάπτυξη στην Ειδική Αγωγή

Η αξιοποίηση αποσπασμάτων του κειμένου επιτρέπεται, εφόσον γίνεται σαφή βιβλιογραφική αναφορά της πηγής. Η βιβλιογραφική αναφορά αυτής της έκθεσης θα πρέπει να πραγματοποιείται ως εξής: Ευρωπαϊκός Φορέας για την Ανάπτυξη στην Ειδική Αγωγή (2012) *Οι απόψεις των Νέων Ανθρώπων σχετικά με τη Συμπεριληπτική Εκπαίδευση*, Odense, Δανία: Ευρωπαϊκός Φορέας για την Ανάπτυξη στην Ειδική Αγωγή.

Η έκθεση είναι διαθέσιμη σε πλήρως εύχρηστη ηλεκτρονική μορφή και σε 22 γλώσσες με σκοπό να παρέχει καλύτερη πρόσβαση στη πληροφορία. Η ηλεκτρονική έκδοσή της είναι διαθέσιμη στον ιστότοπο του Φορέα: www.european-agency.org

ISBN: 978-87-7110-395-3 (Ηλεκτρονική μορφή)

ISBN: 978-87-7110-373-1 (Εντυπη μορφή)

© European Agency for Development in Special Needs Education 2012

Secretariat
Østre Stationsvej 33
DK-5000 Odense C Denmark
Tel: +45 64 41 00 20
secretariat@european-agency.org

Brussels Office
3 Avenue Palmerston
BE-1000 Brussels Belgium
Tel: +32 2 280 33 59
brussels.office@european-agency.org

www.european-agency.org

Education and Culture DG

Lifelong Learning Programme

Η παραγωγή του κειμένου αυτού υποστηρίχθηκε από την ΓΔ Εκπαίδευσης και Πολιτισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής: http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/index_en.htm

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	5
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	7
ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ ΣΥΝΕΔΡΟΥΣ	11
Κατά τη γνώμη σου, τι είναι η συμπεριληπτική εκπαίδευση;.....	11
Θα μπορούσες να περιγράψεις το πώς η συμπεριληπτική εκπαίδευση επιτυγχάνεται ή θα έπρεπε να επιτυγχάνεται σε πρακτικό επίπεδο στο σχολείο σου;.....	14
Κατά τη γνώμη σου ποια είναι τα κύρια οφέλη και οι κυριότερες προκλήσεις που φέρει η συμπεριληπτική εκπαίδευση, ή θα έπρεπε να επιφέρει στην εκπαίδευσή σου;.....	23
Παρατηρήσεις και προτάσεις	32
ΚΟΙΤΑΖΟΝΤΑΣ ΠΙΣΩ ΚΑΙ ΚΟΙΤΑΖΟΝΤΑΣ ΜΠΡΟΣΤΑ	37
ΝΕΟΙ ΣΥΝΕΔΡΟΙ ΣΤΗΝ ΑΚΡΟΑΣΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΙΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟ 2011	41

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Το Νοέμβριο του 2011, ο Ευρωπαϊκός Φορέας για την Ανάπτυξη στην Ειδική Αγωγή είχε για μία ακόμη φορά τη μεγάλη χαρά και τιμή να διοργανώσει μία Ευρωπαϊκή ακρόαση. Η ακρόαση πραγματοποιήθηκε στο Ευρωπαϊκό κοινοβούλιο στις Βρυξέλλες και συμμετείχαν νέοι άνθρωποι – με και χωρίς ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και/ή αναπηρίες – από τη δευτεροβάθμια γενική και επαγγελματική εκπαίδευση, οι οποίοι συζήτησαν τι σημαίνει για αυτούς η συμπεριληπτική εκπαίδευση (inclusive education).

Η ακρόαση αυτή αποτελεί την τρίτη κατά σειρά του είδους που διοργανώνει ο Φορέας. Η πρώτη, με τον τίτλο «Ευρωπαϊκή Ακρόαση για τους Νέους Ανθρώπους με Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες», πραγματοποιήθηκε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στις Βρυξέλλες το 2003 όπου συμμετείχαν 23 αντιπροσωπείες χωρών. Υποστηρίχθηκε από τους Υπουργούς Παιδείας και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ως ένα βασικό γεγονός στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού έτους για τα άτομα με Αναπηρίες. Η δεύτερη, «Φωνές Νέων Ανθρώπων: Η Ανταπόκριση στη Διαφορετικότητα στο πλαίσιο της Εκπαίδευσης», πραγματοποιήθηκε στη Λισσαβώνα το 2007 κατά την Πορτογαλική Προεδρία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στην οποία συμμετείχαν 29 αντιπροσωπείες χωρών.

Κατά την ακρόαση το 2011, όλα τα μέλη του Φορέα συνεισέφεραν στην διοργάνωση και εκπροσωπήθηκαν μέσω της πλήρους συμμετοχής 88 νέων ανθρώπων από 31 αντιπροσωπείες.

Στόχος της Ακρόασης για τους διοργανωτές και τους προσκεκλημένους ήταν να ακουστούν οι φωνές των νέων ανθρώπων, και να εξετάσουν την πρόοδο που έχει σημειωθεί στη συμπεριληπτική εκπαίδευση στις χώρες σε συνέχεια της τελευταίας Ακρόασης του Κοινοβουλίου το 2007.

Κάθε μαθητής είχε τη δυνατότητα να επισημάνει σημαντικές αλλαγές σε σχέση με την εφαρμογή της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης, καθώς και τα οφέλη και τις προκλήσεις, από την προσωπική του εμπειρία. Η σημασία της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης αναφέρθηκε επανειλημμένως καθ' όλη τη διάρκεια των συζητήσεων και αποτελεί ξεκάθαρα ένα κοινό θέμα στις εκπαιδευτικές ζωές των νέων ανθρώπων.

Θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε όλα τα κράτη μέλη για την πολύτιμη υποστήριξη τους πριν, κατά τη διάρκεια και μετά το τέλος της Ακρόασης. Θα θέλαμε επίσης να ευχαριστήσουμε τους επίσημους αντιπροσώπους οι οποίοι συμμετείχαν ενεργά στις εναρκτήριες και καταληκτικές ενότητες του γεγονότος και οι οποίοι συντόνισαν την ενότητα παρουσίασης των αποτελεσμάτων από τους νέους συμμετέχοντες: τον κ. Milan Zver, Μέλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου· τον κ. Harald Hartung και την κα Ana Magraner από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή· τον κ. Jerzy Barski, εκπρόσωπο τύπου από την Πολωνική Προεδρία της Ευρωπαϊκής Ένωσης· την κα Emilia Wojdyła, Αναπληρώτρια Διευθύντρια Εκπαίδευσης, Πολωνία· την κα Aleksandra Posarac από την Παγκόσμια Τράπεζα και την κα Kari Brustad από το Υπουργείο Παιδείας της Νορβηγίας.

Πάνω από όλα, θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε τους 88 νέους συνέδρους, καθώς και τις οικογένειες τους, τους συνοδούς, εκπαιδευτικούς και υποστηρικτικό προσωπικό. Χωρίς αυτούς, αυτό το σημαντικό γεγονός δεν θα μπορούσε να είχε πραγματοποιηθεί και θα εργαστούμε με σκοπό να διασφαλίσουμε ότι οι απόψεις τους δε θα ξεχαστούν.

Per Ch. Gunnvall
Chair

Cor J.W. Meijer
Director

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στις 7 Νοεμβρίου 2011, 88 νέοι άνθρωποι από 31 αντιπροσωπείες¹ παρουσίασαν τις απόψεις τους σχετικά με τη συμπεριληπτική εκπαίδευση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Αυτό αποτέλεσε το τρίτο κατά σειρά γεγονός που οργανώνει ο Φορέας για την Ανάπτυξη στην Ειδική Αγωγή (ο Φορέας) σε Ευρωπαϊκό επίπεδο.

Ο σκοπός της Ακρόασης ήταν για μία ακόμη φορά να συμπεριλάβει πλήρως τους νέους ανθρώπους ηλικίας από 14 έως 19 χρονών σε συζητήσεις σχετικά με τη συμπεριληπτική εκπαίδευση. Κάθε κράτος μέλος του Φορέα προσκλήθηκε να προτείνει μέχρι 2 νέους εκπροσώπους με ειδικές ανάγκες και/ή αναπηρίες και 1 χωρίς, από τον χώρο της δευτεροβάθμιας γενικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης. Είναι σημαντικό να τονιστεί το γεγονός ότι οι προτεινόμενοι αντιπρόσωποι εκπροσώπησαν ένα εύρος διαφορετικών αναγκών, αλλά η πλειοψηφία των εκπρόσωπων προέρχονταν από γενικά εκπαιδευτικά πλαίσια και συμμετείχαν στην Ακρόαση μαζί με τους συμμαθητές τους.

Το γεγονός στόχευε να παρέχει στους νέους ανθρώπους από όλη την Ευρώπη την ευκαιρία να ακουστούν οι φωνές τους. Τους παρείχε μία πλατφόρμα για να εκφράσουν τις προσωπικές τους απόψεις σχετικά με την εκπαίδευση, να εξηγήσουν τις ανάγκες τους και τις απαιτήσεις τους και να μοιραστούν τις προσδοκίες τους για το μέλλον. Επιπλέον η Ακρόαση έδωσε τη δυνατότητα στους νέους ανθρώπους να μοιραστούν τις προσωπικές τους εμπειρίες και να συζητήσουν τι σημαίνει η συμπεριληπτική εκπαίδευση και τι προσφέρει στην καθημερινή τους ζωή.

Όπως ακριβώς και το 2007, οι νέοι συμμετέχοντες έλαβαν εκ των προτέρων ένα προπαρασκευαστικό έγγραφο με ερωτήσεις προς σκέψη και συζήτηση στα αντίστοιχα εκπαιδευτικά τους πλαίσια. Την Κυριακή 6 Νοεμβρίου, οι νέοι εκπρόσωποι συμμετείχαν σε επτά ομάδες εργασίας στις οποίες συζητήσαν τις ερωτήσεις αυτές, συνέβαλαν με σχόλια και προτάσεις και προετοίμασαν μία σύντομη

---

¹ Αυστρία, Βέλγιο (Γαλλική και Φλαμανδική κοινότητα), Γαλλία, Γερμανία, Δανία, Ελβετία, Ελλάδα, Εσθονία, Ηνωμένο Βασίλειο (Αγγλία, Βόρεια Ιρλανδία, Ουαλία και Σκωτία), Ιρλανδία, Ισλανδία, Ισπανία, Ιταλία, Κύπρος, Λετονία, Λιθουανία, Λουξεμβούργο, Μάλτα, Νορβηγία, Ολλανδία, Ουγγαρία, Πολωνία, Πορτογαλία, Σλοβενία, Σουηδία, Τσέχικη Δημοκρατία, Φιλανδία

περίληψη των συζητήσεων τους την οποία και θα παρουσίαζαν την επόμενη ημέρα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Οι ερωτήσεις που συζητήθηκαν ήταν:

- Κατά τη γνώμη σου, τι είναι η συμπεριληπτική εκπαίδευση;
- Θα μπορούσες να περιγράψεις το πώς η συμπεριληπτική εκπαίδευση επιτυγχάνεται, ή θα έπρεπε να επιτυγχάνεται σε πρακτικό επίπεδο στο σχολείο σου; Για παράδειγμα, πως είναι οργανωμένη η τάξη, τι είδους προγράμματα υλοποιούνται, τι είδους υποστήριξη παρέχεται, κτλ.
- Κατά τη γνώμη σου, ποια είναι τα κύρια οφέλη και οι προκλήσεις που φέρει η συμπεριληπτική εκπαίδευση, ή θα μπορούσε να επιφέρει στην εκπαίδευσή σου;
- Θα ήθελες να σχολιάσεις κάτι επιπλέον;

Η περίληψη των συζητήσεων μεταξύ των εκπροσώπων παρουσιάστηκε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και τα αποτελέσματα των συζητήσεων αυτών αποτελούν τη βάση αυτής της έκθεσης.

Οι σελίδες που ακολουθούν παρουσιάζουν με λεπτομέρεια τις κοινές ιδέες και τα θέματα που μοιράστηκαν οι νέοι εκπρόσωποι και στις οποίες συμφώνησαν από κοινού. Η ωριμότητα και το επίπεδο εμπάθυνας των συζητήσεων τους είναι άμεσα προφανές· δεν παρουσιάζεται καμία ανάγκη να «ερμηνευτούν» τα λεγόμενα τους, αλλά απλώς να καταγραφούν τα σχόλια και οι προτάσεις τους. Οι ιδέες και οι προτάσεις της κάθε ομάδας παρουσιάζονται κατά κύριο λόγο χωρίς να αναφέρεται το εκπαιδευτικό πλαίσιο στο οποίο φοιτούν (δευτεροβάθμια γενική ή επαγγελματική), και χωρίς να επισημαίνεται το αν έχουν ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή όχι. Αντιθέτως τα δεδομένα ομαδοποιήθηκαν με βάση τις απαντήσεις τους στις τέσσερις ερωτήσεις που αναφέρθηκαν παραπάνω: τι είναι η συμπεριληπτική εκπαίδευση· πως υλοποιείται στην πράξη· οφέλη και προκλήσεις· επιπλέον σχόλια. Στο βαθμό που αυτό ήταν εφικτό οι λέξεις και οι φράσεις των νέων εκπροσώπων χρησιμοποιήθηκαν αυτούσια· ελάχιστη επιμέλεια των προτάσεων τους πραγματοποιήθηκε.

Μία σειρά από βασικά ζητήματα και θέματα διέτρεξαν τις συζητήσεις της κάθε ομάδας εργασίας. Αυτές περιελάμβαναν:

- Το δικαίωμα για ποιοτική εκπαίδευση και ισότητα ευκαιριών στην εκπαίδευση·

- Την καταπολέμηση των διακρίσεων·
- Την παροχή της απαραίτητης υποστήριξης·
- Την εξάλειψη των σωματικών, κοινωνικών και εκπαιδευτικών εμποδίων·
- Το αμοιβαίο όφελος της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης για όλους τους μαθητές.

Επιπροσθέτως των προπαρασκευαστικών ερωτήσεων, ζητήθηκε από την αντιπροσωπεία της κάθε χώρας να σχεδιάσει μία αφίσα στην οποία να απεικονίζεται το πώς γίνεται αντιληπτή η συμπεριληπτική εκπαίδευση στα αντίστοιχα εκπαιδευτικά πλαίσια. Οι εκπρόσωποι αξιοποίησαν ποικίλα υλικά κατά τη δημιουργία των αφισών – οπτικά, απτικά ακόμη και ακουστικά. Οι αφίσες παρουσιάστηκαν έξω από την αίθουσα συνάντησης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και είναι διαθέσιμα στη δημοσίευση «Poster Collection» [Συλλογή αφισών] συνοδευόμενες από σύντομες περιγραφές και περαιτέρω λεπτομέρειες σχετικά με τους νέους εκπροσώπους και τα σχολεία τους.

Όλες οι πληροφορίες σχετικά με την Ακρόαση του 2011 είναι διαθέσιμες στον ιστότοπο του Φορέα: <http://www.european-agency.org/agency-projects/european-hearing-2011>

ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ ΣΥΝΕΔΡΟΥΣ

Κατά τη γνώμη σου, τι είναι η συμπεριληπτική εκπαίδευση;

Οι νέοι εκπρόσωποι συζήτησαν σχετικά με τα δικαιώματα – το δικαίωμα στην ποιοτική εκπαίδευση, στην επιλογή και στην ισότητα και τον σεβασμό. Δήλωσαν ότι η συμπεριληπτική εκπαίδευση δεν σημαίνει απλή συνύπαρξη στον ίδιο χώρο, αλλά σημαίνει το να έχεις φίλους και καλές σχέσεις με τους συμμαθητές σου.

Έθεσαν το ζήτημα ότι η συμπεριληπτική εκπαίδευση είναι ευεργετική για όλους: δημιουργεί ευκαιρίες για μάθηση και ανταλλαγή εμπειριών. Τόνισαν το σημαντικό ρόλο που κατέχουν οι εκπαιδευτικοί και οι συμμαθητές και υπογράμμισαν το ότι η συμπεριληπτική εκπαίδευση αποτελεί το πρώτο βήμα προς την πλήρη συμμετοχή στην κοινωνία.

Σε αυτό το σημείο παρουσιάζονται ορισμένες από τις ιδέες τους:

Όλοι έχουν το ίδιο δικαίωμα στην εκπαίδευση. Η εκπαίδευση είναι ένα ανθρώπινο δικαίωμα όπως και η πρόσβαση σε καλή ποιοτική εκπαίδευση. Αν κάποιος έχει κάποιο πρόβλημα, χρειάζεται καθοδήγηση για να βοηθηθεί. Η συμπερίληψη πραγματοποιείται από ολόκληρη την κοινότητα: την οικογένεια, το σχολείο, κλπ. Έχεις το δικαίωμα να λάβεις υποστήριξη αν είσαι διαφορετικός, ανεξάρτητα από το πόσο διαφορετικός είσαι (Dagur).

Συμπεριληπτική εκπαίδευση είναι να είσαι/ να μαθαίνεις μαζί με όλους. Είμαστε όλοι ίσοι και είμαστε διαφορετικοί· έχουμε το δικαίωμα να επιλέγουμε τι θέλουμε να κάνουμε – τα θέματα, το πώς διδάσκονται (James). Συμπεριληπτική εκπαίδευση είναι να έχεις την ευκαιρία να επιλέξεις την εκπαίδευση σου (John, Nana-Marie).

Συμπεριληπτική εκπαίδευση σημαίνει όλοι οι άνθρωποι να βρίσκονται στην ίδια τάξη (Fé, Josette, Kanivar). Είναι να έχεις μαθήματα σε ένα κανονικό σχολείο· να έχεις φίλους, όχι απλώς να μαθαίνεις μαζί τους· όλοι να κάνουν τις ίδιες δραστηριότητες. Αλλά περιλαμβάνει επίσης την ύπαρξη ειδικών τάξεων στα γενικά σχολεία· το να έχεις τη δυνατότητα να παρακολουθείς κάποια μαθήματα σε μικρότερες ομάδες με άλλους μαθητές με παρόμοιες αναπηρίες (Michalis, Andreani, Maria).

Η συμπεριληπτική εκπαίδευση είναι για όλα τα παιδιά. Τα κανονικά σχολεία θα πρέπει να είναι κοντά στα σπίτια τους. Αυτή η εμπειρία

προωθεί τη γνωριμία με άλλους ανθρώπους από τη γειτονιά (Waclaw).

Συμπεριληπτική εκπαίδευση είναι να είσαι μέλος μίας «φυσιολογικής» τάξης και να είσαι 'φυσιολογικός'. Όλοι εντάσσονται. Είναι ένας νέος άνθρωπος με αναπηρία να αισθάνεται ευπρόσδεκτος στην τάξη και οι μαθητές χωρίς ειδικές ανάγκες να δείχνουν σεβασμό. Σε μία «κανονική τάξη», αν οι μαθητές έχουν άλλες ανάγκες, για παράδειγμα αν χρειάζονται ένα διερμηνέα νοηματικής, το σχολείο θα πρέπει να παρέχει έναν. Η ιδέα είναι ότι όλοι μπορούν να συμμετέχουν (Lise).

Δεν είναι απλά να είσαι μέλος ενός κανονικού σχολείου· είναι να είσαι μέλος της κοινωνίας. Κάθε ανάπηρος άνθρωπος έχει το δικαίωμα να διδάσκεται σε ένα κανονικό σχολείο αν πιστεύει ο ίδιος ότι μπορεί. Ακόμα και αν δε μπορεί θα έπρεπε να του δίνεται η επιλογή (Jere). Σχετίζεται με το δικαίωμα της συμπερίληψης, με επιλογές, αλλά κυρίως με τη συμπερίληψη στην κοινωνία (Fabian, Pedro, Diogo, Josette).

Συμπερίληψη σημαίνει μεγαλύτερος σεβασμός, διασυνδέσεις, νέοι φίλοι και νέες πληροφορίες – σε όλους τους τομείς της ζωής (Rolands).

Η συμπεριληπτική εκπαίδευση είναι μία ευρεία προσέγγιση· δεν αφορά μόνο τους καλούς βαθμούς, αφορά και τις καλές κοινωνικές επαφές και σχέσεις. Το σχολείο είναι κάτι παραπάνω από το να μαθαίνεις μέσα από τα βιβλία – είναι και οι κοινωνικές σχέσεις. Η συμπεριληπτική εκπαίδευση δε σχετίζεται μόνο με το σχολείο, σχετίζεται επίσης και με την ευρύτερη κοινότητα (Bethany, Gemma, Sophie).

Σημαίνει το να μαθαίνεις πώς να ζεις μαζί με τον άλλο και να σέβεσαι όλους τους ανθρώπους με και χωρίς αναπηρίες (Emile). Όποια και αν είναι η εθνικότητα σου, το φύλο σου, η ειδική σου ανάγκη, ο καθένας να βοηθά και να υποστηρίζει τον άλλο. Για εμένα, βασική αρχή αποτελεί μία κοινωνία αλληλεγγύης (Maria). Είναι σημαντικό να αποδεχόμαστε ο ένας τον άλλο, ακόμα και αν έχουμε μία ειδική ανάγκη ή μία διαφορετική κουλτούρα ή θρησκεία (Francesco). Οι άνθρωποι στα σχολεία να μαθαίνουν για τις διαφορετικές ειδικές ανάγκες, ειδικότερα εκείνες τις οποίες δε μπορούν να δουν (Mathias). Η συμπεριληπτική εκπαίδευση αναφέρεται μόνο στις αναπηρίες και στις διαταραχές, αλλά και στα διαφορετικά πολιτισμικά περιβάλλοντα, κτλ. (Elin).

Όλα τα μέλη της σχολικής κοινότητας πρέπει να συμπεριφέρονται σε όλους με σεβασμό. Αποδοχή και σεβασμός στον άλλο· από εκεί ξεκινούν όλα. Η συμπεριληπτική εκπαίδευση χρειάζεται τη συμβολή και των άλλων μαθητών καθώς και των εκπαιδευτικών (Barbara, Mirjam, Triin).

Εναρκτήριο σημείο της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης αποτελεί η ευαισθητοποίηση και η εκπαίδευση των εκπαιδευτικών (Sophie and Gemma). Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να γνωρίζουν τι χρειάζεται ο καθένας και να παρέχουν ευκαιρίες για επιτυχή επίτευξη των στόχων. Όλοι έχουμε ταλέντα – μαζί μπορούμε να δημιουργήσουμε μία καλύτερη κοινότητα (Klara).

Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να είναι εκεί για όλους – η συμπεριληπτική εκπαίδευση απαιτεί επιπρόσθετους πόρους όπως χρόνο και χρήματα αλλά ο κάθε μαθητής πρέπει να λαμβάνει την εκπαίδευση που επιθυμεί (Philipp). Η συμπεριληπτική εκπαίδευση βοηθά τους μαθητές στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων στις οποίες είναι καλοί και τους βοηθά όπου έχουν δυσκολίες (João). Η συμπεριληπτική εκπαίδευση επιπλέον σημαίνει να έχεις τα υλικά που χρειάζεσαι (Carlo, Melania).

Το σημείο εστίασης είναι συχνότερα σε πρακτικά ζητήματα (όπως τα κτίρια), αλλά η συμπερίληψη αφορά κυρίως το μυαλό των ανθρώπων. Όλοι πρέπει να αποκτήσουν τη συνήθεια να σκέφτονται τις διαφορετικές αναπηρίες, χωρίς να διακρίνουν ή να διαχωρίζουν. Χρειάζεται πολύ δουλειά σε αυτό το κομμάτι από εκπαιδευτικούς και μαθητές ώστε να ανακαλύψουν οι μαθητές τα ταλέντα και τις δυνατότητες τους. Ο διαχωρισμός με βάση την αναπηρία οδηγεί σε μεγαλύτερα εμπόδια (Mei Lan).

Η συμπεριληπτική εκπαίδευση θα πρέπει να αφορά το σπάσιμο των φραγμών (Wessel). Χρειάζεται να άρουμε τα εμπόδια με την ευρύτερη έννοια· πρέπει να αλλάξουμε τις νοοτροπίες των ανθρώπων (Jens). Όλοι έχουν το δικαίωμα σε μία καλή εκπαίδευση, κάποιιοι χρειάζονται περισσότερη υποστήριξη από άλλους, αλλά πρέπει να διασφαλίζονται τα δικαιώματα του καθενός (Francesco).

Συμπεριληπτική εκπαίδευση είναι η επιτυχής συμπερίληψη των μαθητών με αναπηρίες (Daniel).

Θα μπορούσες να περιγράψεις το πώς η συμπεριληπτική εκπαίδευση επιτυγχάνεται ή θα έπρεπε να επιτυγχάνεται σε πρακτικό επίπεδο στο σχολείο σου;

Οι νέοι εκπρόσωποι περιέγραψαν ορισμένα χαρακτηριστικά των εκπαιδευτικών τους πλαισίων και εξέφρασαν ορισμένες από τις ανησυχίες τους.

Εδώ παρουσιάζονται οι συνεισφορές τους:

Στο δικό μου γυμνάσιο υπάρχουν ειδικά προγράμματα για παιδιά με αναπηρίες, με ειδικά δωμάτια στα οποία μπορεί να τους δοθεί βοήθεια. Οι βοηθοί είναι εκεί μαζί τους, ορισμένες φορές οι μαθητές βρίσκονται με όλους στην τάξη αν αυτό είναι καλύτερο για αυτούς. Οι μαθητές που βρίσκονται σε αναπηρικά αμαξίδια καταλαμβάνουν τα πιο άνετα σημεία της αίθουσας. Εγώ έχω ΔΕΠΥ (διάσπαση ελλειμματικής προσοχής και υπερκινητικότητα) και χρειάζομαι να αποχωρώ από την τάξη που και που. Αυτό είναι κάτι που οι άλλοι μαθητές δεν μπορούν να καταλάβουν (Dagur).

Πιστεύω ότι οι μαθητές αισθάνονται πολύ ενταγμένοι· οι εκπαιδευτικοί μας βοηθούν αν αυτό είναι απαραίτητο και οι άλλοι μαθητές είναι επίσης πολύ βοηθητικοί (Claudia). Μας βοηθάει το να αισθανόμαστε σαν όλους τους άλλους (Claudia, Chiara, Yohana). Εγώ είμαι σε ένα σχολείο που εκπαιδεύομαστε στην τροφοδοσία τροφοδοσίας (catering school)· είμαι με τους φίλους μου. Στην τάξη μου, υπάρχει ένα άτομο για ειδική υποστήριξη αλλά βοηθάει όλους τους μαθητές. Κάποιες φορές οι συμμαθητές μου ζηλεύουν επίσης,

αλλά αυτό είναι πολύ σπάνιο (Chiara). Καμιά φορά οι μαθητές με αναπηρίες βγαίνουν από την τάξη, αν χρειάζεται (Yohana).

Η συμπερίληψη ξεκινά από το νηπιαγωγείο. Πραγματοποιούνται τακτικές συζητήσεις με όλους (εκπαιδευτικούς, γονείς, μαθητές): είναι καλή η κατάσταση ως έχει; Που χρειάζεσαι βοήθεια; Όσο η κατάσταση είναι καλή για όλους, ο μαθητής παραμένει στην τάξη. Στην αρχή της χρονιάς, η τάξη προετοιμάζεται για να δεχτεί έναν μαθητή με αναπηρία – τους μιλάνε για τον τύπο της αναπηρίας που έχει ο μαθητής. Στο σχολείο μας οι άνθρωποι έχουν την επιλογή του που θέλουν να βρίσκονται. Στη χώρα μας υπάρχει ένας οργανισμός ο οποίος παρέχει ειδικά υλικά και νέες τεχνολογίες. Το σχολείο μπορεί να δανειστεί βοηθήματα από τον οργανισμό και οι μαθητές μπορούν να τα πάρουν στο σπίτι τους. Όταν δεν τα χρειάζονται πια τα βοηθήματα μπορούν να αξιοποιηθούν από άλλους μαθητές μέσα στο ίδιο σχολείο ή από άλλα σχολεία. Είναι πολύ σημαντικό να έχουμε τεχνολογικά βοηθήματα ως υποστήριξη (Melania, Carlo).

Εγώ είμαι σε ένα σχολείο που εκπαιδευόμαστε στην τροφοδοσία. Υπάρχουν δύο ξεχωριστά τμήματα στο σχολείο, ένα για μαθητές με αναπηρίες και ένα για μαθητές χωρίς αναπηρίες. Εγώ είμαι σε αυτό για μαθητές με αναπηρίες, αλλά θα προτιμούσα να είμαι σε αυτό με όλους τους άλλους. Πιστεύω ότι οι μαθητές θα έπρεπε να έχουν την επιλογή σχετικά με το που αισθάνονται πιο άνετα. Στη χώρα μου οι σχολικές εγκαταστάσεις δεν έχουν σχεδιαστεί για ανθρώπους με αναπηρίες· αυτοί που χρησιμοποιούν αναπηρικά αμαξίδια δεν μπορούν να φοιτήσουν εκεί. Κάτι πρέπει να γίνει από την κυβέρνηση. Επιπλέον, δεν υπάρχει αρκετό προσωπικό. Παλαιότερα ήταν πολύ δύσκολα για εμένα· οι άντρες στη χώρα μου έπρεπε να είναι δυνατοί και οι άντρες με αναπηρίες ήταν αδύναμοι και δεν τους αντιμετώπιζαν πολύ καλά, αλλά τώρα αυτό βελτιώνεται. Το να βρίσκομαι στο σχολείο με κάνει να αισθάνομαι περισσότερο δυνατός και γενναίος· τώρα είναι ευκολότερο για εμένα να επικοινωνήσω με τους άλλους (Artūras).

Εγώ είμαι στην βιομηχανία της τροφοδοσίας, έχω μαθήματα μαγειρικής, μαθήματα σερβιρίσματος, κτλ. Ο στόχος είναι να βρω μία δουλειά στην βιομηχανία της τροφοδοσίας, αλλά είναι δύσκολο: οι άνθρωποι με αναπηρία μερικές φορές δέχονται κακή μεταχείριση. Χρειάζεται να γίνουν πολλές αλλαγές. Το κανονικό πρόγραμμα σπουδών μπορεί μερικές φορές να προκαλέσει σύγχυση στους μαθητές με αναπηρίες. Οι εκπαιδευτικοί έχουν άγχος για τις εθνικές

εξετάσεις και δεν δίνουν αρκετή σημασία στους μαθητές που χρειάζονται περισσότερη βοήθεια (Stefanos).

Εγώ είμαι σε γενικό σχολείο, σε μία τάξη με εννέα άλλους μαθητές με αναπηρίες. Οι εκπαιδευτικοί βρίσκονται εκεί και για τους δύο τύπους μαθητών. Μερικές φορές αισθάνομαι λίγο διαχωρισμένος, γιατί χρειάζεται να ρωτήσω τους εκπαιδευτικούς για να είμαι με τους άλλους. Βρίσκομαι με τους άλλους μαθητές μόνο στο μεσημεριανό φαγητό. Έχω ειδικό πρόγραμμα σπουδών, ειδικό χρονοδιάγραμμα σε ένα εξειδικευμένο πρόγραμμα (Audrey).

Στην αρχή της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης είχα μόνο δύο σχολεία από τα οποία μπορούσα να επιλέξω – δεν υπήρχαν αρκετοί καταρτισμένοι εκπαιδευτικοί για να διδάξουν σε μαθητές με αναπηρίες. Έχω θετική εμπειρία από δύο εκπαιδευτικούς – είχα έναν εκπαιδευτικό στο παρελθόν και τώρα ο καινούργιος μου εξηγεί με καλύτερο τρόπο. Στο σχολείο χρειάζεται να κατασκευάσουν έναν ανελκυστήρα (Zsófia).

Φοίτησα σε ένα ειδικό πρόγραμμα και οι δάσκαλοι μου ακολούθησαν το πρόγραμμα αυτό όλα τα χρόνια. Τώρα στο καινούργιο σχολείο δεν είμαι σε ειδικό πρόγραμμα και τα πάω μία χαρά. Αλλά οι εκπαιδευτικοί δεν έχουν κατάρτιση και δεν έχουν αρκετές εργάσιμες ώρες στα Μαθηματικά υπάρχουν 28 άνθρωποι στην τάξη και μόνο ένας δάσκαλος. Στο σχολείο βρίσκονται πολύ άνθρωποι με μαθησιακές αναπηρίες. Έχει αποφασιστεί ότι στα σχολεία οι νέοι άνθρωποι θα παρακολουθούν μόνο μαθήματα ειδικότητας (π.χ. καθαριότητα χώρου) και δεν έχουν την ευκαιρία να παρακολουθήσουν γενικά μαθήματα (όπως τα Μαθηματικά, κτλ.). Οι ομάδες είναι πολύ μεγάλες εξαιτίας του ότι δεν υπάρχει επαρκής χρηματοδότηση για τη διαχείριση περισσότερων ομάδων. Υπάρχει έλλειψη ανελκυστήρων (Ingre).

Στο σχολείο διδάσκονται βασικές δεξιότητες. Τοποθετήθηκα σε μία τάξη «γεφυρώματος» και διαπίστωσα ότι δε μπορούσα να επιλέξω μαθήματα σχετικά με την φροντίδα παιδιών. Θέλω να παρακολουθώ μαθήματα στο ίδιο επίπεδο με όλους τους άλλους, ακόμα και αν οι βαθμοί μου θα είναι χαμηλότεροι. Στη χώρα μου υπάρχει πολύ υποστήριξη θα πρέπει να γίνεται επιτρεπτό σε κάθε άτομο να μπορεί να παίρνει είτε τα μαθήματα που τον ενδιαφέρουν ή το GCSE (Γενικό Πιστοποιητικό Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης). Αλλά είναι άδικο το ότι δεν απολαμβάνουν όλοι την ίδια υποστήριξη (Leanne).

Εγώ γνώριζα ότι θα μπορούσα να αναπληρώσω τα κενά μου σε διάφορα μαθήματα αλλά έπρεπε να το πω και να το αποδείξω στους δασκάλους – οι οποίοι δε με πίστευαν. Αισθανόμουν ότι δε με σέβονται. Είμαστε όλοι ίδιοι, όλοι έχουμε προβλήματα. Ο κάθε εκπαιδευτικός έχει διαφορετική γνώμη, εξηγούν τα πράγματα με διαφορετικό τρόπο – αυτό δημιουργεί σύγχυση (Rolands).

Το σχολείο μου χρειάζεται ένα περισσότερο ευέλικτο πρόγραμμα, βασισμένο στο τι έχει νόημα για τον μαθητή. Είναι σημαντικό να μπορείς να απουσιάζεις από την τάξη για μικρά χρονικά διαστήματα, να έχεις μικρά διαλλείματα, να έχεις ένα χώρο όπου θα μπορείς να ξεκουραστείς και να χαλαρώσεις (João).

Φοιτώ σε ένα γενικό σχολείο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Πιστεύω ότι είναι απαραίτητο να βελτιωθούν οι διδακτικές μέθοδοι να έχουμε περισσότερη τεχνολογία, οπτικά βοηθήματα και διαφορετικές εξετάσεις (Andreani).

Φοιτώ σε μία ειδική σχολική μονάδα. Υπάρχει ανάγκη για περισσότερους βοηθούς και οι μαθητές με τις ίδιες δυσκολίες χρειάζεται να βρίσκονται στην ίδια ομάδα. Θα έπρεπε να συμμετέχουμε σε παιχνίδια και αθλήματα και να αισθανόμαστε ασφαλείς και ικανοποιημένοι (Michalis).

Φοιτούμε σε ένα ενιαίο σχολείο. Επιθυμούμε να υπάρχουν διαφορετικές τάξεις για διαφορετικά επίπεδα και περισσότερες επιλογές. Θα θέλαμε να έχουμε κοινές τάξεις για τους ανθρώπους με την ίδια αναπηρία (Elmo and Kanivar).

Βρισκόμαστε στο ίδιο γενικό σχολείο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (Pedro and Fabian). Θα ήθελα να έχω περισσότερους ανθρώπους με αναπηρίες στο σχολείο ώστε να μπορέσουν οι άνθρωποι να κατανοήσουν καλύτερα ο ένας τον άλλο (Pedro). Το κυλικείο του σχολείου χρειάζεται βελτίωση. Επιθυμώ να μάθω περισσότερα και καλύτερα (Fabian).

Βρίσκομαι σε ένα γενικό σχολείο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Το σχολείο πρέπει να προσαρμοστεί ως προς τα υλικά που έχει και οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να είναι προετοιμασμένοι (Aure).

Φοιτώ σε ένα γενικό σχολείο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Πιστεύω ότι θα έπρεπε να υπάρχουν ανάπηροι άνθρωποι στα σχολεία για να μπορούμε να τους κατανοήσουμε καλύτερα. Δεν υπάρχει κανένας στο σχολείο μου (Fé).

Φοιτούμε σε ένα γενικό ενιαίο σχολείο (Sam and Charlotte). Είναι σημαντικό να παρέχεται μαθησιακή υποστήριξη. Αλλά οι εκπαιδευτικοί είναι αυστηροί και παίρνουν αποφάσεις χωρίς να ρωτήσουν. Ένα καλά οργανωμένο τμήμα μαθησιακής υποστήριξης είναι ευεργετικό, αλλά δεν είναι πάντα καλό (Sam).

Φοιτώ σε ένα ειδικό σχολείο και αισθάνομαι καλά. Τα σχολεία χρειάζονται ανελκυστήρες- συχνά δεν υπάρχουν (Jere).

Φοιτώ σε ένα γυμνάσιο. Έχω καταπληκτικούς καθηγητές και δε ξέρω τι θα μπορούσε να βελτιωθεί (Maria).

Φοιτούμε σε ένα γενικό σχολείο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Το σχολείο παρέχει διερμηνείς νοηματικής γλώσσας, ανελκυστήρες και φώτα τα οποία σηματοδοτούν τα διαλλείματα. Χρειάζεται να υπάρχει περισσότερη τεχνολογία και αλλαγή στις νοοτροπίες των εκπαιδευτικών και μαθητών (Diogo and Josette).

Στην τάξη μου υπάρχει μόνο ένας μαθητής με ΕΕΑ ο οποίος δεν ήταν ευτυχής στην τάξη («δε μάθαινε τίποτα») αλλά έχω έναν άλλο φίλο ο οποίος αισθάνεται ότι η συμπεριληπτική εκπαίδευση αποτελεί μία ιδιαίτερος καλή και χρήσιμη εμπειρία. Στην τάξη μου υπάρχει ένας εκπαιδευτικός και ένας συνοδός. Ο δεύτερος είναι ιδιαίτερα βοηθητικός. Κάθε άτομο θα έπρεπε να γνωρίζει το καλύτερο για τον εαυτό του (Nika).

Έχω ένα βοηθό και αισθάνομαι καλά με αυτόν λόγω του ότι ακούει αυτά που λέω. Αν μιλάμε για τάξεις μόνο με ανθρώπους με ΕΕΑ, θα ήταν καλό να υπήρχαν μικρές τάξεις. Είμαι σε ένα ειδικό σχολείο και αισθάνομαι ευτυχισμένος εκεί διότι αισθάνομαι ότι οι εκπαιδευτικοί κατανοούν τους μαθητές με ΕΕΑ. Αλλά πιστεύω ότι θα ήταν καλύτερο αν οι μαθητές με ΕΕΑ παραμένουν σε μία κανονική τάξη με βοήθεια-υποστήριξη (Domen).

Στη χώρα μου μία φυσιολογική τάξη αποτελείται από 26 μαθητές και εγώ θα ήθελα να είμαι σε μία φυσιολογική τάξη. Στην φυσιολογική τάξη οι άλλοι μαθητές μου λένε «μην το κάνεις αυτό». Είναι όμορφο να κάνεις αυτό που είναι φυσιολογικό σε ένα φυσιολογικό κόσμο. Αισθάνομαι ότι είναι δυσκολότερο καθώς χρησιμοποιώ ειδικά μηχανήματα και μου παίρνει περισσότερο χρόνο, αλλά αισθάνομαι ότι είναι καλό να έχεις φίλους οι οποίοι προσέχουν και βοηθούν. Όλοι οι μαθητές έχουν το δικαίωμα να λαμβάνουν υποστήριξη και βοήθεια από τους εκπαιδευτικούς μετά την λήξη των μαθημάτων, για παράδειγμα κατά τη διάρκεια του μεσημεριανού φαγητού. Ο

εκπαιδευτικός και οι μαθητές στην τάξη μου γνωρίζουν πώς να εργάζονται μαζί μου. Γνωρίζω ότι υπάρχει ένα κέντρο το οποίο παρέχει υποστήριξη στους εκπαιδευτικούς (Sofie).

Χρειάζεται να επιλέξεις αν θέλεις να βρίσκεσαι στη συμπεριληπτική εκπαίδευση ή αν θέλεις να έχεις την απόλυτη προσοχή και αν επιλέξεις την δεύτερη εκδοχή τότε θα είσαι καλύτερα σε μία μικρή τάξη. Συμμετέχω σε ένα πρόγραμμα στο οποίο ενημερώνουν άλλους σχετικά με τους ανθρώπους με αναπηρία στην εκπαίδευση. Το πρόγραμμα βασίζεται σε μαθητές οι όποιοι εκπαιδεύουν μαθητές και εκπαιδευτικούς οι οποίοι εκπαιδεύουν εκπαιδευτικούς (Laima).

Χαίρομαι που έχω δύο εκπαιδευτικούς: ο ένας από τους δύο με βοηθάει. Συμμετείχα σε ένα πρόγραμμα όπου όλοι είχαν την ευκαιρία να παρακολουθήσουν ταινίες και στη συνέχεια να συζητήσουν τα προβλήματα στο πλαίσιο μίας ομαδικής συζήτησης. Με υποστηρίζει ένας βοηθός για να κάνω τις εργασίες του σχολείου στο σπίτι (Wacław).

Νιώθω ότι βρίσκομαι σε μία κανονική κατάσταση με δύο εκπαιδευτικούς στην τάξη μου (Orlando).

Είναι σημαντικό να έχεις την υποστήριξη ενός λογοθεραπευτή. Διατηρώ επαφή με τους εκπαιδευτικούς μου μέσω γραπτών μηνυμάτων ή με τον λογοθεραπευτή μου μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Οι εκπαιδευτικοί ορισμένες φορές ξεχνούν ότι χρειάζεται να διαβάζω χείλη όταν ο μεταφραστής μου δεν είναι στην τάξη γυρνάνε την πλάτη τους σε εμένα όταν μιλάνε και χρησιμοποιούν δύσκολο λεξιλόγιο το οποίο δεν καταλαβαίνω (Méryem).

Έχω εμπειρία του να είμαι σε ένα σχολείο όπου παιδιά με ΕΕΑ είναι ενταγμένα. Το σχολείο είναι φτιαγμένο για αυτά. Επιπλέον οι μαθητές βοηθούν ο ένας τον άλλο χωρίς να «είναι υποχρεωμένοι» – απλά «το κάνουν» (Edgars).

Λαμβάνω καλύτερη υποστήριξη για την αποκατάσταση μου και συμβουλευτική από το ειδικό κέντρο από ότι στο κανονικό σχολείο, αλλά αναρρωτιέμαι πως είναι η κατάσταση για όσους έχουν περισσότερο σοβαρές αναπηρίες. Βρίσκομαι σε ένα ειδικό σχολείο επειδή το κοντινότερο σε εμένα σχολείο δεν ήταν το καλύτερο για εμένα (Tuomas).

Αισθάνομαι ότι με το να βρίσκομαι με άλλους μαθητές με τις ίδιες ανάγκες με κάνει να αισθάνομαι φυσιολογικός με τους συμμαθητές μου. Βρίσκομαι σε μία τάξη με 8 μαθητές και όλοι έχουμε προβλήματα ακοής (Kamilla).

Αισθανόμουν ότι στο «ενταξιακό μου σχολείο» οι άλλοι μαθητές με εκφόβιζαν. Μου αρέσει που στο ειδικό σχολείο μου υπάρχουν διαθέσιμοι πολλοί ηλεκτρονικοί υπολογιστές σε μία συγκεκριμένη αίθουσα η οποία είναι ανοιχτή τα απογεύματα ώστε να μπορούν οι μαθητές να ολοκληρώσουν τις εργασίες τους (Rebeca).

Οι εκπαιδευτικοί ορισμένες φορές επικεντρώνονται μόνο στα πράγματα που δε μπορώ να κάνω, όχι στις επιδεξιότητες μου (Bórdur).

Βρίσκομαι σε γενικό σχολείο και υπάρχουν μαθητές με σύνδρομο Άσπεργκερ στην τάξη (Marie).

Στο σχολείο μας υπάρχουν άνθρωποι με προβλήματα όρασης και τυφλοί άνθρωποι. Έχουμε ειδικούς εκπαιδευτικούς στο σχολείο. Για τα μαθηματικά έχουμε έναν ειδικό εκπαιδευτικό που βοηθάει μικρές ομάδες μαθητών με προβλήματα όρασης. Η τεχνολογία Braille είναι πολύ σημαντική (Dean, Robert). Έχουμε συγκεκριμένο προσωπικό το οποίο φροντίζει για τις ανάγκες των νέων ανθρώπων με αναπηρία (Daniel).

Στη χώρα μου, οι άνθρωποι που χρησιμοποιούν αναπηρικά αμαξίδια έχουν ειδικούς βοηθούς και υπάρχουν αρχιτεκτονικά χαρακτηριστικά όπως ράμπες και χερούλια για να τους βοηθούν. Στο σχολείο μας οι εκπαιδευτικοί γνωρίζουν τις ανάγκες των μαθητών. Έχουμε βοηθούς για μαθησιακή υποστήριξη. Αν είμαι άρρωστος, δεν υπάρχει κανένα πρόβλημα στο να ενημερώνομαι για τα μαθήματα και τις εργασίες για το σπίτι. Κατά τη διάρκεια των εξετάσεων, έχω επιπλέον χρόνο και τη δυνατότητα να κάνω ένα διάλλειμα αν χρειαστεί (Maria).

Βρίσκομαι στο γενικό σχολείο και λαμβάνω επιπλέον υποστήριξη. Αισθάνομαι ενταγμένη. Αισθάνομαι το ίδιο όπως ένας μαθητής χωρίς ειδικές ανάγκες. Στη χώρα μου υπάρχουν ειδικοί εκπαιδευτικοί στα γενικά σχολεία οι οποίοι μας βοηθούν (Pauline).

Βρίσκομαι σε ένα σχολείο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης όπου δεν υπάρχουν άνθρωποι με ειδικές ανάγκες (Emile).

Βρίσκομαι στο γενικό σχολείο, αλλά είμαι μέλος σε μία σχολική μονάδα συμπεριληπτικής εκπαίδευσης. Λαμβάνω πολύ βοήθεια και επιπλέον χρόνο στις εξετάσεις (Honore).

Επωφελήθηκα από ρυθμίσεις, όπως λιγότερες ερωτήσεις ή επιπλέον χρόνος κατά τη διάρκεια των διαγωνισμάτων. Είναι αναγκαίο να υπάρχει προσαρμογή στις ανάγκες μου (Jakub).

Δεν επωφελούμαι από επιπρόσθετη βοήθεια στο σχολείο μου. Οι συμμαθητές μου με υποστηρίζουν και με βοηθούν με τις εργασίες. Ορισμένες φορές με καταλαβαίνουν καλύτερα από τους εκπαιδευτικούς. Είμαι σε ένα γενικό σχολείο, και στην τάξη μου, είμαι ο μόνος με ειδική ανάγκη. Δεν με βοηθούν πραγματικά καθώς βρίσκομαι σε «κανονικό» σχολείο (Melanie).

Βρίσκομαι σε μία «κανονική» τάξη και η ζωή στο σχολείο είναι προσαρμοσμένη στις ανάγκες μου. Επωφελούμαι από έναν ηλεκτρονικό υπολογιστή, μεγαλύτερο θρανίο και μετακίνηση προς το σχολείο και για να επιστρέψω σπίτι. Υπήρξα πολύ τυχερός με τους εκπαιδευτικούς μου. Αλλά ορισμένοι εκπαιδευτικοί δε θέλουν να καταλάβουν αν δεν είναι στο πρόγραμμα σπουδών, δε θέλουν να βοηθήσουν και να προσαρμόσουν το πρόγραμμα (Lise).

Δε χρειάζομαι ειδικό σχολείο, αλλά δεν είχα επιλογή επειδή το γενικό σχολείο δεν παρείχε την πρόσβαση που χρειάζομαι (Bethany).

Το γενικό σχολείο με έκανε πιο σκληρή με προετοίμασε για τον πραγματικό κόσμο. Η κατάλληλη προετοιμασία που προσφέρει η συμπεριληπτική εκπαίδευση είναι ζωτικής σημασίας, τα κατάλληλα υλικά στις σωστές μορφές είναι σημαντικά. Χρειάζεται ευαισθητοποίηση και τα κατάλληλα εργαλεία για να αλλάξουν οι αντιλήψεις σχετικά με τους ανθρώπους με διαφορετικές ανάγκες (Gemma).

Η υποστήριξη από ανθρώπους εκτός του εκπαιδευτικού προσωπικού οι οποίοι μπορούν να δράσουν ως διαμεσολαβητές για τους μαθητές με ειδικές ανάγκες είναι καλή. Υπήρξαν εκπαιδευτικοί οι οποίοι δεν ήθελαν να συνεργαστούν με σκοπό να κάνουν τη συμπεριληπτική εκπαίδευση να λειτουργήσει για εμένα και για τους άλλους. Οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να τους αποδέχονται όλους στις τάξεις τους. Για ορισμένους μαθητές, τα ειδικά σχολεία μπορούν να τους προετοιμάσουν για τα γενικά σχολεία αργότερα· το ειδικό σχολείο με προετοίμασε για το γυμνάσιο (Wessel).

Το να έχω συμμαθητές που με στηρίζουν και σωστή υποστήριξη κατά τη διάρκεια των πρακτικών ασκήσεων είναι πολύ σημαντικό (Jože).

Στο σχολείο μου μέχρι την τελευταία χρονιά δεν υπήρχαν μαθητές με αναπηρίες· οι συμμαθητές μου ήταν ανήσυχοι με την διαφορετικότητα (Keenan).

Είχα ένα άτομο με προβλήματα ακοής στην τάξη μου – ο εκπαιδευτικός μας ζήτησε να την υποστηρίξουμε, αλλά ήταν σαν φύλαξη – το να είσαι υπερπροστατευτικός δε βοηθάει τους μαθητές με αναπηρίες, δεν είναι φυσικό. Το σχολείο είναι προσβάσιμο στους μαθητές που χρησιμοποιούν αναπηρικό αμαξίδιο και επιπλέον υποστηρίζει τους μαθητές με προβλήματα όρασης/ακοής. Έχουμε σεμινάρια όπου οι νέοι άνθρωποι μιλάνε για τις αναπηρίες τους και με αυτό τον τρόπο λαμβάνουν μεγαλύτερη υποστήριξη από τους συμμαθητές τους (Asgurdur).

Παρακολουθώ μαθήματα στη γενική τάξη μία φορά την εβδομάδα – είναι πολύ σημαντικό – στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση δεν ήταν έτσι η κατάσταση, τώρα στη δευτεροβάθμια είμαι ικανοποιημένος (Łukasz).

Είχαμε ένα ξεχωριστό τμήμα για επιπρόσθετη υποστήριξη, αλλά υποστηριζόμασταν επίσης από βοηθήματα για να διαβάσουμε από τον πίνακα, κτλ. Ένας εκπαιδευτικός για μαθητές με προβλήματα όρασης μας παρείχε τον εξοπλισμό (Katrina).

Υπάρχουν 38 αγόρια στο ειδικό σχολείο μου επομένως υπάρχουν λιγότερα μαθήματα και περισσότερες πρακτικές εργασίες. Οι τάξεις είναι πολύ μικρές αλλά ορισμένα από τα υλικά δεν είναι κατάλληλα, π.χ. DVD χωρίς υπότιτλους. Είναι πάντα δύσκολο όταν ένας καινούργιος εκπαιδευτικός ξεκινά να εργάζεται καθώς χρειάζεται χρόνος για να δομηθεί αμοιβαία κατανόηση. Τα σχολεία θα έπρεπε να είναι μεικτά (αγόρια/κορίτσια) (Simon).

Ο εκπαιδευτικός της πληροφορικής στο σχολείο μου είναι, και ο ίδιος, ανάπηρος – αυτό τον βοηθάει να καταλάβει καλύτερα τις ειδικές ανάγκες – είναι περισσότερο εξοικειωμένος με τα προβλήματα των μαθητών του (Áron).

Διαφορετικές αναπηρίες απαιτούν διαφορετική υποστήριξη. Στο σχολείο μου χρησιμοποιούσαν μικρόφωνα και ορισμένοι εκπαιδευτικοί δίδασκαν σε μικρότερες τάξεις. Το σχολείο μου ήταν σε

ένα επίπεδο (προσβάσιμο σε αναπηρικά αμαξίδια). Υπάρχουν επίσης τεχνολογικά βοηθήματα για μαθητές με προβλήματα όρασης, όπως μεγεθυντές, και χώρος «διαλλείματος» για αυτούς με ΔΕΠΥ, κτλ. (Elin).

Γράφω πολύ αργά και χρειάζομαι περισσότερο χρόνο για τα διαγωνίσματα, κτλ. (Philipp).

Έχω ένα φίλο με δυσλεξία ο οποίος βοηθήθηκε από ένα υπολογιστή και επιπλέον χρόνο. Τα ηχητικά αρχεία ή η υποστήριξη από τους συνομηθικούς επίσης αξιοποιήθηκαν αλλά δεν ήταν συστηματικά διαθέσιμα (Klara).

Κατά τη γνώμη σου ποια είναι τα κύρια οφέλη και οι κυριότερες προκλήσεις που φέρει η συμπεριληπτική εκπαίδευση, ή θα έπρεπε να επιφέρει στην εκπαίδευσή σου;

Οι νέοι συμμετέχοντες εξέφρασαν όσα θεωρούν ως βασικά *οφέλη* τα οποία προσφέρει η συμπεριληπτική εκπαίδευση, ή θα έπρεπε να προσφέρει σε αυτούς. Σε αυτά περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων παραγόντων, η καλύτερη προετοιμασία για την εύρεση εργασίας αργότερα, το να γίνουν ισχυρότεροι και περισσότερο ανεξάρτητοι, το να γνωρίζουν πως είναι η πραγματική ζωή, η καταπολέμηση των διακρίσεων και των στερεοτύπων, το να έχουν περισσότερους φίλους, το να αισθάνονται «φυσιολογικοί» και το σπάσιμο των φραγμών.

Εδώ παρουσιάζονται ορισμένες από τις συνεισφορές τους:

Είναι ευκολότερο να βρεις δουλειά επειδή έχεις απολυτήριο από τη γενική εκπαίδευση. Είναι επίσης ευκολότερο να ενταθείς στην κοινότητα αν είσαι σε ένα γενικό σχολείο από το αν είσαι σε μία τάξη με ανάπηρους μαθητές (Melania, Carlo).

Ο βασικός σκοπός των σχολείων είναι να προετοιμάσει τους νέους ανθρώπους για την πραγματική ζωή. Το να εργάζεσαι/να μαθαίνεις μαζί με τους άλλους δημιουργεί ένα ομορφότερο μέλλον (Jonas). Στα ειδικά σχολεία οι μαθητές δεν γνωρίζουν πώς να ζήσουν σε μία φυσιολογική κοινωνία (Wacław). Είναι σημαντικό για όλους να έχουν το ίδιο απολυτήριο όταν τελειώσουν το σχολείο. Αυτό το πλεονέκτημα θα τους δώσει την ευκαιρία να ενταχθούν στη σύγχρονη κοινωνία (Laima and Kamilla).

Το να έχεις καλές σχέσεις είναι όμορφο, αλλά το να έχεις ευκαιρίες να βρεις μία καλή δουλειά είναι κρίσιμο· η συμπεριληπτική εκπαίδευση παρέχει τέτοιες ευκαιρίες (Jože).

Η συμπεριληπτική εκπαίδευση παρέχει στους μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες τη δυνατότητα να εξασκηθούν στο να εξηγούν τις ανάγκες τους – θα χρειαστεί να το επαναλάβουν αυτό στην κοινωνία και όταν θα δουλεύουν (Barbara). Η εμπειρία είναι μερικές φορές πιο σημαντική από τα προσόντα. Αφού διευθετήσουμε το ζήτημα της εκπαίδευσής μας, τότε και τα υπόλοιπα ζητήματα στη κοινωνία θα ακολουθήσουν (Leanne).

Είναι ιδιαίτερα σημαντικό να εντάσσονται οι άνθρωποι με ειδικές ανάγκες στο γενικό σχολείο διότι οι άλλοι μαθητές μπορούν να μάθουν για τις αναπηρίες. Οι μαθητές με και χωρίς ειδικές ανάγκες μπορούν να μάθουν ο ένας από τον άλλον και να ανταλλάξουν γνώσεις (Efsthathios).

Είναι σημαντικό να μαθαίνουμε για τους άλλους ανθρώπους και τις ζωές τους· μαθαίνεις από τους άλλους με την ανταλλαγή εμπειριών (Charlotte, Diogo, Méryem, Zineb). Ανοίγει τα μυαλά των ανθρώπων και βοηθά στο να υπάρχουν λιγότερες διακρίσεις (Aure). Οι άλλοι μπορεί να λειτουργήσουν ως καθρέφτες (Pedro) και μαθαίνουμε να αποδεχόμαστε τους ανθρώπους που είναι διαφορετικοί από εμάς (Andreani).

Είναι καλό για εμάς – καλό για αυτούς (Barbara). Είναι σημαντικό να αναγνωρίσουμε τα οφέλη του καθενός στην τάξη (Sophie). Η συμπεριληπτική εκπαίδευση βοηθά τα παιδιά της γενικής εκπαίδευσης

στο να γίνουν περισσότερο ανεκτικά, με περισσότερο ανοιχτά μυαλά (Sára).

Για να αρθούν τα εμπόδια πρέπει να αλλάξεις νοοτροπία· είσαι μέρος μίας μεγαλύτερης εικόνας. Οι υπόλοιποι νέοι άνθρωποι θα πρέπει να αναπτύξουν την κατανόηση τους: ζούμε σε έναν ανίδεο κόσμο (Gemma).

Όλοι εντάσσονται, ανεξάρτητα από τις δυσκολίες που έχουν (Robert). Όλοι θα έπρεπε να έχουν την ευκαιρία σε μία συμπεριληπτική εκπαίδευση και σε μία καλύτερη ζωή (Tomáš).

Η συμπεριληπτική εκπαίδευση βοηθά όλους να αισθάνονται ότι είναι μέλη ενός καλού συστήματος (Triin). Σου παρέχει τη δυνατότητα να σπουδάσεις χωρίς το συναίσθημα του «είμαι διαφορετικός» (Lucie). Όλοι χειραφετούνται (Elmo). Βοηθάει επίσης στο να ξεπεράσουν όλοι τα όριά τους (María).

Αποκτάς εμπειρίες οι οποίες εξαλείφουν τα στερεότυπα. Η συμπεριληπτική εκπαίδευση αλλάζει τις αντιλήψεις των ανθρώπων σχετικά με την αναπηρία (John). Αυξάνει την ανεκτικότητα και την κατανόηση προς τους ανάπηρους ανθρώπους (Dean).

Αν όλοι γνωρίζουν τις διαφορετικές αναπηρίες και τις προσωπικές συνθήκες του κάθε ανθρώπου δεν υπάρχει κανένα πρόβλημα με τη συμπεριληπτική εκπαίδευση. Η ενδοσχολική βία συμβαίνει εξαιτίας της διαφοράς – όταν αυτό γίνει κατανοητό η ενδοσχολική βία σταματά. Η συμπεριληπτική εκπαίδευση βοηθά όλους να αξιοποιήσουν πλήρως τις δυνατότητες τους (Katrina).

Η συμπεριληπτική εκπαίδευση δεν έχει να κάνει με το να βρίσκεσαι σε ένα περιβάλλον που να διευκολύνει τη μάθηση· στην πραγματικότητα αυτό θα πρέπει να ισχύει για όλους. Οι άνθρωποι προτιμούν να μαθαίνουν σε μικρές τάξεις και έτσι θα πρέπει να συμβαίνει για όλους (Kamilla). Οι άνθρωποι που βρίσκονται σε μεγαλύτερες τάξεις αποκοιμούνται και κανείς δεν τους προσέχει. Σε αυτά τα πλαίσια οι εκπαιδευτικοί έχουν μόνο δύο λεπτά ανά μαθητή ενώ όλοι μπορεί να χρειάζονται δέκα. Είναι μέσω του κανονικού συστήματος που σου δίνεται η ευκαιρία να διερευνήσεις τι θέλεις και τι μπορείς να κάνεις (Kamilla).

Η συμπεριληπτική εκπαίδευση είναι καλή για τις φίλιες (Bethany). Είναι το να έχεις φίλους – «μία συμμορία καλών συντρόφων». Όχι μόνο να μαθαίνουν μαζί, αλλά και να εμπλέκονται σε πειράγματα μεταξύ τους (Sam).

Επιφέρει βελτιώσεις στην επικοινωνία και καλύτερη αλληλεπίδραση (Markos). Επιπλέον επιφέρει βελτιώσεις στην εκπαίδευση. Το σχολείο χρειάζεται να γίνει περισσότερο φιλικό προς τους μαθητές (Alexandra).

Η συμπεριληπτική εκπαίδευση πρέπει να γίνει «κανονική», αλλά ειδικές δεξιότητες πρέπει να κατακτηθούν από πολλούς ανθρώπους για να πραγματοποιηθεί αυτό (Francesco).

Απλά πράγματα όπως το να έχεις όλες τις τεχνολογικές ρυθμίσεις – όπως το να επιτρέπεται η χρήση φορητών υπολογιστών- είναι σημαντικά (Bethany). Να γνωρίζουν οι εκπαιδευτικοί τα απλά πράγματα – όπως το επίπεδο του θορύβου στην τάξη- μπορεί να κάνει μεγάλη διαφορά (Mathias). Οι δυνατότητες για εξατομικευμένη εργασία όπως τα ατομικά μαθησιακά προγράμματα είναι καλές – η ειδική υποστήριξη σε κάποια μαθήματα είναι σημαντική (Lucie). Να λαμβάνονται υπόψη οι διαφορετικές προσεγγίσεις στη μάθηση – για παράδειγμα οι οπτικές μαθησιακές προσεγγίσεις – είναι σημαντικό (Tomáš).

Μου παρέχει την ευκαιρία να αλληλεπιδρώ μέσα σε ‘κανονικές’ ομάδες σε υψηλότερο επίπεδο. Ένα εξατομικευμένο πρόγραμμα εκπαίδευσης είναι πολύ σημαντικό, αλλά οι εκπαιδευτικοί χρειάζονται κατεύθυνση – οι μαθητές πρέπει να συμμετέχουν ενεργά (Tomáš). Είναι δύσκολο να έχεις τη σωστή υποστήριξη, αλλά αυτό μπορεί να αντιμετωπιστεί (Francesco).

Είναι καλό να διαμορφώνεται η φυσική διάταξη των τάξεων με σκοπό να βοηθηθούν οι κοινωνικές σχέσεις. (Robert). Η κοινωνική ατμόσφαιρα στο σχολείο είναι πολύ σημαντική για την επίτευξη της επιτυχίας της συμπερίληψης (Jens).

Όσο περισσότερο εμπλέκουμε τους ανάπηρους ανθρώπους με τους άλλους – τόσο πιο γρήγορα θα δημιουργήσουμε θετικές αντιλήψεις. Δεν παρέχονται αρκετά βοηθήματα – αυτό χρειάζεται να γίνει ο πυρήνας της πρωτοβουλίας ώστε να γίνουν οι άνθρωποι περισσότερο αυτόνομοι. Το γεγονός ότι κάποιοι είναι ενταγμένοι προσφέρει ένα ιδιαίτερα σημαντικό νόημα στη ζωή τους και δημιουργεί τις προϋποθέσεις για υποστήριξη στις εργασίες μετά τη λήξη των μαθημάτων και στις δραστηριότητες μέσα και έξω από το σχολείο. Ο αθλητισμός είναι ένας σημαντικός τρόπος συμπερίληψης στην κοινωνική ζωή (Francois).

Αν οι ανάπηροι μαθητές διαχωριστούν, τότε πιθανότατα να είναι πιο δύσκολο να αυξηθεί η ευαισθητοποίηση. Μπορούν να αξιοποιηθούν κάποιες μικρότερες ομάδες, όμως οι οποίες να ενώνονται όποτε αυτό είναι εφικτό (Keenan). Οι μικρότερες τάξεις είναι ευκολότερες στη διαχείριση από τους μαθητές με προβλήματα ακοής καθώς υπάρχουν πολλές αποσπάσεις αν το περιβάλλον είναι θορυβώδες. Το να βρίσκομαι μαζί με τους συνομηλίκους μου με προβλήματα ακοής με κάνει να αισθάνομαι ένα «κανονικό» άτομο (Elin).

Χρειάζεται να βρεθεί μία ισορροπία ανάμεσα στα μεγέθη των ομάδων και τις ανάγκες. Οι άνθρωποι με αναπηρία πρέπει να αισθάνονται άνετα και σε μεγαλύτερες ομάδες, αλλά είναι αναγκαίο να προσαρμοστεί η κοινωνία. Οι ανάπηροι και μη ανάπηροι μαθητές πρέπει να μάθουν να ζουν μαζί – με πρόσβαση για όλους (Mei Lan).

Συχνά υποστηρίζεται ότι η συμπεριληπτική εκπαίδευση είναι δαπανηρή, αλλά προσπαθώντας να κάνουμε οικονομία, καταλήγουμε σε κάθε περίπτωση στο να πληρώνουμε περισσότερα για να αντιμετωπίσουμε τα προβλήματα (Daniel). Ακόμα και αν μία χώρα δεν έχει αρκετούς πόρους, η συμπεριληπτική εκπαίδευση πρέπει να πραγματοποιείται με τον καλύτερο τρόπο. Η συμπεριληπτική εκπαίδευση είναι μία επένδυση, πρέπει να επενδύουμε στους ανθρώπους· οι άνθρωποι είναι οι μόνοι πόροι. Η συμπεριληπτική εκπαίδευση μας βοηθά να ξεπεράσουμε την ιστορία μας – μας ενδυναμώνει (Jens).

Οι νέοι εκπρόσωποι συζήτησαν επίσης τις βασικές προκλήσεις που οι ίδιοι θεωρούν ότι αντιμετωπίζουν στο πλαίσιο της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται η γενική έλλειψη κατανόησης των αναπηριών από μέρους των εκπαιδευτικών και των μαθητών, η ανάγκη για αλλαγή νοοτροπίας και αντιλήψεων σχετικά με τη διαφορετικότητα, η περιορισμένη εξειδίκευση των εκπαιδευτικών, οι αρνητικές αντιλήψεις, η φυσική πρόσβαση στα κτίρια και η ανάγκη για περισσότερες προσαρμογές των εκπαιδευτικών υλικών καθώς και τα κατάλληλα μαθησιακά περιβάλλοντα.

Εδώ παρουσιάζονται ορισμένες από τις συμμετοχές τους:

Η ενσωμάτωση στο νηπιαγωγείο, όταν τα παιδιά είναι μικρότερα, είναι πολύ δύσκολη (Dagur).

Ορισμένοι άνθρωποι δεν καταλαβαίνουν τη διαφορετικότητα στη χώρα τους. Οι άνθρωποι χωρίς αναπηρίες αντιμετωπίζουν τους ανθρώπους με αναπηρίες με δύο τρόπους: απομακρύνονται, δεν ενδιαφέρονται και δεν προσπαθούν, ή, ακόμα και αν δεν καταλαβαίνουν απόλυτα, προσπαθούν να θέτουν ερωτήσεις και να καταλάβουν. Ο πατέρας μου αντιμετώπιζε προβλήματα όταν ήμουν μικρότερος γιατί ο κόσμος δεν γνώριζε τι ήταν το ΔΕΠΥ και ο πατέρας μου δεν ήξερε πώς να τους το εξηγήσει. Είναι σημαντικό να γνωρίζουν οι άνθρωποι τα πάντα για τους διαφορετικούς τύπους προβλημάτων. Ιδιαίτερα σε χώρες όπως η δική μου, το πρόβλημα με τις αναπηρίες είναι πολιτισμικό. Ήμασταν μία χώρα πολεμιστών. Ήμασταν Βίκινγκς και οι άνθρωποι που ήταν αδύναμοι δεν γίνονταν αποδεκτοί από την κοινότητα και ορισμένες φορές τους σκότωναν και αυτή η πτυχή του πολιτισμού είναι ακόμα υπαρκτή στη χώρα μου (Dagur).

Η συμπεριληπτική εκπαίδευση στην ευρύτερη κοινωνία είναι δυσκολότερη· μπορεί, για παράδειγμα, να είναι επικίνδυνο για εμάς να περάσουμε το δρόμο επειδή τα φανάρια δεν είναι προσαρμοσμένα στις ανάγκες των ατόμων με προβλήματα όρασης (Carlo and Melania).

Τα παιδιά χρησιμοποιούν ταμπέλες το ένα για το άλλο αν βρίσκονται σε ένα ειδικό πρόγραμμα. Κάθε πρόβλημα της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης συνδέεται με όλα τα κοινωνικά προβλήματα (Ingre).

Η ενδοσχολική βία είναι ένα πρόβλημα στη γενική εκπαίδευση, καθώς και η έλλειψη αποδοχής (Leanne).

Υπάρχει πρόοδος σχετικά με τις κοινωνικές αντιλήψεις προς την κατεύθυνση της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης, αλλά ακόμα αυτή δεν αποτελεί τη βασική προτεραιότητα (Jonas).

Το να κατανοείς τα προβλήματα όλων είναι επίσης μία πρόκληση. Τα σχολεία και το προσωπικό θα έπρεπε να κατανοούν τις δυσκολίες των ανθρώπων και να τους παρέχουν την υποστήριξη που χρειάζονται για να τα πηγαίνουν καλά. Θα έπρεπε να φτάσουμε στο σημείο όπου δε θα υπάρχει καμία διαφοροποίηση στο τρόπο που αντιμετωπίζονται οι άνθρωποι και όπου δε θα υπάρχει καμία διάκριση, αλλά θα υπάρχει κατανόηση (Sam, Charlotte, Jere).

Οι εκπαιδευτικοί και οι γονείς χρειάζεται να γνωρίζουν πώς να αξιοποιούν την τεχνική υποστήριξη στο σχολείο και στο σπίτι· χρειάζονται περισσότερα υποστηρικτικά υλικά (Elmo, Kanivar, Fé, Aure).

Η συμπεριληπτική εκπαίδευση μπορεί να δημιουργήσει νέους φραγμούς οι οποίοι πρέπει να ξεπεραστούν, όπως: οι αντιλήψεις των εκπαιδευτικών (Wessel)· μαθησιακοί και κοινωνικοί φραγμοί· (Bethany)· οι κοινωνικές επιπτώσεις και οι πιέσεις από τους γονείς (Triin)· η ενδοσχολική βία (Sophie)· το κοινωνικό περιβάλλον του μαθητή και οι μαθησιακές συνθήκες έξω από το σχολείο (Gemma)· οι δημόσιες εγκαταστάσεις όπως η μετακίνηση (Francesco).

Η κατάρτιση των εκπαιδευτικών είναι ιδιαίτερα καίρια· (Sophie). Η κατάρτιση των εκπαιδευτικών δεν παρέχει αρκετή και κατάλληλη πληροφόρηση σχετικά με τα ζητήματα της συμπερίληψης. Οι άνθρωποι με ειδικές ανάγκες αντιμετωπίζουν ήδη πολλά προβλήματα· το να λαμβάνεις περισσότερη υποστήριξη ορισμένες φορές δημιουργεί περισσότερα προβλήματα (Wessel). Ορισμένες φορές οι εκπαιδευτικοί δεν ενδιαφέρονται να μάθουν για τις ειδικές ανάγκες (Mégyem).

Η κυβέρνηση είναι υπεύθυνη για την πληρωμή των εκπαιδευτικών για την εργασία τους και αυτοί πληρώνονται για να «είναι εκπαιδευτικοί», αλλά δεν τους ενδιαφέρει να «ασχοληθούν με κάτι παραπάνω». Επομένως οι περισσότεροι από τους εκπαιδευτικούς δεν ενδιαφέρονται να μάθουν για τις ΕΕΑ (Laima).

Πρέπει να υπάρχει συνέπεια στις προσεγγίσεις των εκπαιδευτικών (Elin).

Οι εκπαιδευτικοί μπορεί να ανησυχούν σχετικά με το γεγονός ότι πρέπει να δώσουν περισσότερη προσοχή στους νέους ανθρώπους

με αναπηρία (Robert). Σε μία τάξη με λίγους μαθητές με αναπηρίες, ο εκπαιδευτικός δε θα πρέπει να δίνει πάρα πολύ προσοχή στους μαθητές με αναπηρίες. Οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να βρουν μία ισορροπία ανάμεσα στο να υποστηρίζουν τους μαθητές με και χωρίς αναπηρίες (Daniel).

Στη χώρα μου, οι άνθρωποι βοηθούν πάρα πολύ (Kamilla).

Δεν έχουμε υποστηρικτικούς βοηθούς όταν είμαστε στο Πανεπιστήμιο. Επιπλέον χρειάζεται να εξαλείψουμε τα φαινόμενα διάκρισης και ενδοσχολικής βίας. Ορισμένοι μαθητές γνωρίζουν για τις αναπηρίες αλλά εξακολουθούν να με κοροϊδεύουν εξαιτίας του ΔΕΠΥ (Maria).

Πάντα έχουμε την αίσθηση ότι πρέπει να ζητήσουμε βοήθεια. Δεν είναι κάτι που έρχεται αυτόματα. Είναι μία μακρά διαδικασία μέχρι να αποκτήσεις αυτό που χρειάζεσαι (Pauline).

Οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να μιλάνε στους μαθητές για τις αναπηρίες – οι μη ανάπηροι μαθητές δε μπορούν να αποφασίσουν τι μπορούν να κάνουν για να βοηθήσουν και να υποστηρίξουν τους μαθητές με αναπηρία (Áron). Η ευαισθητοποίηση σχετικά με ζητήματα αναπηρίας θα πρέπει να αποτελέσει μέρος του αναλυτικού προγράμματος σπουδών (Katrina).

Δύο ή περισσότεροι εκπαιδευτικοί (βοηθοί) σε μία συμπεριληπτική τάξη θα πρέπει να εργάζονται ως μία ομάδα· αυτή είναι μία επιπρόσθετη δεξιότητα στην οποία χρειάζεται να καταρτιστούν οι εκπαιδευτικοί για να την αποκτήσουν. Ο εκπαιδευτικός θα πρέπει να λαμβάνει υποστήριξη από τους ειδικούς για να αποφασίσει πόσο επιπλέον χρόνο χρειάζονται οι ανάπηροι μαθητές (Phillip).

Οι κυβερνητικές περικοπές ήδη επηρεάζουν κάποιες πτυχές της υποστήριξης – άνθρωποι όπως οι διαμεσολαβητές χάνουν τις δουλειές τους. Χρήματα πηγαίνουν στα σχολεία, αλλά είναι τόσο δυσλειτουργικό καθώς σημαίνει ότι οι «κανονικοί» εκπαιδευτικοί πρέπει να παρέχουν αυτή την υποστήριξη και δεν έχουν ιδέα πώς να το κάνουν (Wessel).

Οι διαφορετικοί επαγγελματίες πρέπει να εργαστούν μαζί. Η νέα γενιά εκπαιδευτικών είναι καλύτερα εκπαιδευμένη στο να καταλαβαίνουν τους ανθρώπους με αναπηρίες και να κάνουν τις τάξεις καλύτερες – εξελισσόμαστε προς τη σωστή κατεύθυνση. Ο νόμος είναι καλός, αλλά οι εκπαιδευτικοί χρειάζονται γνώσεις και κατανόηση των προβλημάτων όρασης/άλλων αναπηριών.

Περισσότερα τεχνολογικά βοηθήματα είναι απαραίτητα για να εξασφαλίσουμε ότι οι ανάπηροι άνθρωποι θα έχουν προσβάσιμες πληροφορίες (Francois). Η φυσική πρόσβαση στα κτίρια είναι σημαντική (ανελκυστήρες, αυτόματες πόρτες, προσβάσιμοι διακόπτες, κτλ.) (Thomas). Στην περίπτωση των διαγωνισμάτων, χρειάζεται επιπλέον χρόνος (Łukasz). Εσωτερικά συστήματα υποστήριξης είναι απαραίτητα για να υποστηρίξουν τους ανθρώπους με αναπηρίες. Η εξωτερική υποστήριξη μπορεί να τους κάνει να αισθανθούν διαφορετικοί και απομονωμένοι (Mei Lan). Περισσότερα ηλεκτρονικά βιβλία είναι αναγκαία για αυτούς που έχουν μειωμένη όραση (Łukasz, Áron).

Οι μεγαλύτερες προκλήσεις είναι οι αντιλήψεις των ανθρώπων και οι γνώσεις των ανθρώπων – είναι σαν να ζεις σε ένα σκοτεινό μέρος (Triin). Είναι πραγματική πρόκληση να πρέπει να εξηγείς στους άλλους τι χρειάζεσαι – είναι δύσκολό να δώσεις στους άλλους να καταλάβουν τα όριά σου. Είναι πολύ δύσκολο όταν πρέπει να το κάνεις ξανά και ξανά. Συνήθως υπάρχει περιορισμένη κοινωνική επαφή ανάμεσα στους ανθρώπους με και χωρίς ειδικές ανάγκες (Barbara).

Η κοινωνία δε θέλει να αποδεχτεί τους ανθρώπους με ορισμένους τύπους αναπηριών, αλλά η κοινωνική αποδοχή είναι ζωτικής σημασίας (Robert). Υπάρχει ένα εκλαμβανόμενο στίγμα γύρω από την αναπηρία το οποίο πρέπει να αρθεί. Στο δική μας Βουλή των Εφήβων είχαμε εκπαίδευση, για παράδειγμα σχετικά με την επιληψία και πώς να προσφέρουμε υποστήριξη. Στα γενικά πλαίσια οι μαθητές με αναπηρία πρέπει να εξηγούν τα προβλήματά τους ξανά και ξανά στους καινούργιους εκπαιδευτικούς και μαθητές. Είναι απαραίτητο να υπάρχει συνέχεια στην πληροφόρηση σχετικά με την αξιολόγηση καθώς και η ευαισθησία στα συναισθήματα (Keenan).

Οι άνθρωποι δε γνωρίζουν πάντα πώς να επικοινωνούν αποτελεσματικά, ή με διαφορετικούς τρόπους (Tomáš). Η ανάρμοστη συμπεριφορά των συνομηλίκων είναι κακή για όλους (Lucie). Τα απλά πράγματα μπορεί να αποτελούν μία μάχη όλη την ώρα (Bethany). Η επικοινωνία είναι σημαντική – ορισμένοι άνθρωποι έχουν κακές συνήθειες – πρέπει να είναι απαλλαγμένη από στερεότυπα. Δεν έχουν όλοι οι τυφλοί άνθρωποι τα ίδια προβλήματα – είναι ιδιαίτερα πολύπλοκα (Sára).

Στο δρόμο προς τη συμπεριληπτική εκπαίδευση τα ψυχολογικά ζητήματα θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη περισσότερο από τα

πρακτικά ζητήματα. Με μία «κρυμμένη» αναπηρία όπως είναι το σύνδρομο Άσπεργκερ, οι άνθρωποι χρειάζονται υπενθύμιση – κάνουν υποθέσεις. Η εκπαίδευση πρέπει να παρέχεται ανάλογα με τις ανάγκες – μικρές ομάδες είναι επίσης βοηθητικές για τους ανθρώπους με Άσπεργκερ. Η γνώση και οι εμπειρίες σχετικά με ένα συγκεκριμένο τύπο αναπηρίας είναι δυσκολότερο να αποκτηθούν στο πλαίσιο της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης από ότι στα ειδικά σχολεία για μαθητές με την ίδια αναπηρία. Ακόμα και οι επαγγελματίες δεν γνωρίζουν πάντα και ρωτούν «ποια είναι τα προβλήματα σου;» Είμαστε όλοι διαφορετικοί άνθρωποι – ο αυτιστικός τρόπος με τον οποίο σκέφτομαι αλληλεπιδρά με το ποιος είμαι (Daniel).

Ο καθένας αντιλαμβάνεται τη συμπεριληπτική εκπαίδευση με διαφορετικό τρόπο· δεν υπάρχει ένας κοινός ορισμός της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης και αυτό αποτελεί μία πρόκληση. Υπάρχει ανάγκη για μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση – δε μπορούμε να προχωρήσουμε μέχρι όλοι να είναι ενήμεροι για την αναπηρία (Katrina).

Παρατηρήσεις και προτάσεις

Οι νέοι σύνεδροι κλήθηκαν επίσης να συνεισφέρουν στη συζήτηση με ορισμένες παρατηρήσεις και προτάσεις. Αυτές ήταν:

Η διαφορετικότητα είναι θετική. Είναι σημαντικό να προετοιμάζουμε τους ανθρώπους από την αρχή, να συνεργαστούμε με τα παιδιά για να χτίσουμε μία καλύτερη γενιά (Dagur).

Οι μαθητές δε πρέπει να αποθαρρύνονται με τον οποιοδήποτε τρόπο (Robert). Χρειάζεται να έχουμε εμπιστοσύνη στον εαυτό μας (James). Είναι σημαντικό οι εκπαιδευτικοί να πιστεύουν σε μένα (Efstathios). Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να δίνουν περισσότερο προσοχή στο τι μπορούν οι μαθητές να κάνουν, αντί στο τι δε μπορούν να κάνουν. Οι άνθρωποι πρέπει να βλέπουν τι κρύβεται πίσω από την αναπηρία. Έχω προβλήματα ακοής – αυτό δεν είμαι εγώ, μόνο τα αυτιά μου. Υπάρχει διαφορά ανάμεσα σε εμένα και την διαταραχή μου. Οι εκπαιδευτικοί χρειάζονται γνώσεις σχετικά με την αναπηρία. Χρειαζόμαστε περισσότερες κοινές δραστηριότητες – έξω από το σχολείο, ψυχαγωγία, αθλήματα, κτλ. – για διασκέδαση (Elin).

Δεν υπάρχουν αρκετές ευκαιρίες για συμμετοχή σε εθελοντικές ομάδες, ή σε κοινωνικές δραστηριότητες μετά την ημέρα στο σχολείο. Υπάρχει ζωή μετά το σχολείο (Arnydas).

Χρειάζεται να είμαστε προετοιμασμένοι για το μέλλον. Στο σχολείο, οι εκπαιδευτικοί γνωρίζουν ποιοι είναι οι μαθητές με αναπηρίες. Στον «πραγματικό» κόσμο, οι άνθρωποι πρέπει να προσέχουν με τους ανθρώπους με ειδικές ανάγκες (Melanie). Οι άνθρωποι με αναπηρίες πρέπει να μάθουν πώς να συμπεριφέρονται στην κοινωνία (Marie).

Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να είναι ανοιχτοί για να μπορούν να καταλάβουν τι θέλει ο μαθητής και πώς να τον υποστηρίξουν (Nana-Marie). Μπορεί να είσαι καλός σε ένα γνωστικό αντικείμενο και κακός σε ένα άλλο, ωστόσο τα κριτήρια δεν θα έπρεπε να σε εμποδίζουν από το να διαλέξεις να σπουδάσεις συγκεκριμένα αντικείμενα (Daniel).

Οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να διευκολύνουν όλους τους μαθητές στο βαθμό που αυτό είναι εφικτό με στόχο να μαθαίνουν όλοι υπό τις ίδιες προϋποθέσεις. Οι ανάπηροι μαθητές θα πρέπει να συμπεριλαμβάνονται στις αποφάσεις. Βρίσκονται στο επίκεντρο των αποφάσεων που τους αφορούν (Keenan). Όλοι πρέπει να εμπλέκονται, είτε είναι διαφορετικοί είτε δεν είναι – όλοι είναι αυτοί που είναι (Katrina).

Θα πρέπει να βλέπουμε το άτομο – όχι την αναπηρία – και να αξιοποιούμε τα πάντα για να κάνουμε τα πράγματα καλύτερα (Asgerdur).

Οι μαθητές με αναπηρίες πρέπει να παίρνουν μόνοι τους αποφάσεις και να έχουν τις ίδιες ευκαιρίες να συμμετέχουν σε ερωτήματα σχετικά με την εκπαίδευσή τους – δικαίωμα φωνής σε πράγματα σχετικά με την εκπαίδευση (Klara). Είναι δικαίωμα μας να παίρνομε μόνοι μας τις αποφάσεις μας (Wessel).

Οι άνθρωποι οι οποίοι χρειάζονται υποστήριξη θα έπρεπε να είναι παρόντες στο συμβούλιο που είναι υπεύθυνο για τις προσλήψεις νέου βοηθητικού προσωπικού· θα πρέπει γενικά να εμπλέκονται στη διαδικασία λήψης αποφάσεων. Θα πρέπει να έχουν ανθρώπους με αναπηρίες ως πρότυπα προς μίμηση που να τους εμπνέουν (Sam, Charlotte, Jere).

Χρειαζόμαστε να έχουμε «Σχολεία χωρίς φραγμούς». Όλοι μπορούν να ευεργετηθούν από τη συμπεριληπτική εκπαίδευση, συμπεριλαμβανομένων και αυτών χωρίς αναπηρίες (Elmo, Kanivar, Aure, Fé). Χρειάζεται να αλλάξουμε τις αντιλήψεις των μαθητών χωρίς ειδικές ανάγκες σε σχέση με τις αναπηρίες (Emile).

Η συμπεριληπτική εκπαίδευση είναι απλά μια καλή ιδέα – ένας νέος κόσμος ανοίγεται (Lucie).

Τέλος, υπάρχει μία σειρά απόψεων κοινές σε πολλούς εκπαιδευτικούς, όπως:

- Σε σχέση με τις ενταξιακές τάξεις, οι νέοι εκπρόσωποι αναμένουν ότι οι εκπαιδευτικοί και οι «άλλοι μαθητές» θα καταβάλλουν μεγαλύτερη προσπάθεια να κατανοήσουν και να εντάξουν τους μαθητές με αναπηρίες·
- Οι νέοι εκπρόσωποι αναγνωρίζουν ότι είναι σημαντικό να μειωθεί ο αριθμός των μαθητών, ή να έχουμε μικρό μέγεθος τάξεων και να προωθηθεί ένας παγκόσμιος σχεδιασμός στα κτίρια και τις υπηρεσίες στην ευρύτερη κοινωνία·
- Είναι σημαντικό να λαμβάνουμε υποστήριξη χωρίς να χρειάζεται να παλεύουμε για αυτή·
- Η εκπαίδευση των συνομηλίκων στα σχολεία θα πρέπει να λαμβάνουν περισσότερο υπόψη τις ατομικές ανάγκες και τις αντιλήψεις·
- Η συμπεριληπτική εκπαίδευση ποικίλει ανάμεσα στις διαφορετικές χώρες καθώς και μέσα στην ίδια χώρα.

Συμπερασματικά, πρέπει να τονιστούν η ποιότητα, η διαφάνεια και η εμπάθυνση στις συζητήσεις μεταξύ των νέων συμμετεχόντων. Η ωριμότητα των απόψεων που εξέφρασαν ήταν φανερή, καθώς και το ενδιαφέρον τους στο να συνεισφέρουν στην εφαρμογή της εφαρμογής του για τι ακριβώς είναι η συμπεριληπτική εκπαίδευση: ίσες ευκαιρίες στην εκπαίδευση, ποιότητα της εκπαίδευσης για όλους και σεβασμός στη διαφορετικότητα.

Οι πλήρεις απομαγνητοφωνήσεις της κάθε ομαδικής συζήτησης μπορεί να βρεθεί στον ιστότοπο του Φορέα: <http://www.european-agency.org/agency-projects/european-hearing-2011/results-files>

ΚΟΙΤΑΖΟΝΤΑΣ ΠΙΣΩ ΚΑΙ ΚΟΙΤΑΖΟΝΤΑΣ ΜΠΡΟΣΤΑ

Τώρα το 2012, φαίνεται να είναι η κατάλληλη στιγμή να αναλογιστούμε τις εισηγήσεις που παρείχαν όλοι οι νέοι εκπρόσωποι από την πρώτη Ακρόαση του 2003. Στις τρεις ακροάσεις συμμετείχαν συνολικά 238 νέοι άνθρωποι από τους οποίους ζητήθηκε να καταθέσουν τα σχόλια τους και τις προτάσεις τους σχετικά με τη συμπεριληπτική εκπαίδευση. Ο στόχος και για τις τρεις Ακροάσεις ήταν να ακουστούν οι απόψεις των νέων ανθρώπων, με σκοπό να γίνει καλύτερα κατανοητός ο τρόπος με τον οποίο εφαρμόζεται η συμπεριληπτική εκπαίδευση στην πράξη από την οπτική του τελικού χρήστη.

Οι απόψεις των νέων ανθρώπων αναφορικά με τη συμπεριληπτική εκπαίδευση δε θα πρέπει να θεωρούνται λιγότερο έγκυρες από αυτές που εκφράζονται από τους καταρτισμένους επαγγελματίες ή τους ακαδημαϊκούς. Τα αποτελέσματα των τριών Ακροάσεων επιδεικνύουν ξεκάθαρα ότι οι νέοι άνθρωποι μπορούν με ευκολία και συνέπεια να εκφράσουν τις ίδιες παρατηρήσεις που έχουν κάνει και οι ειδικοί του χώρου.

Το έγγραφο δε σκοπεύει να προσφέρει μία διαχρονική ανάλυση των εξελίξεων από το 2003· διαφορετικοί νέοι άνθρωποι προτάθηκαν για την κάθε ακρόαση, υπήρχε εκπροσώπηση διαφορετικών εκπαιδευτικών επίπεδων και νέοι άνθρωποι χωρίς ειδικές ανάγκες ή αναπηρίες συμμετείχαν για πρώτη φορά το 2011. Η βασική μέριμνα σε αυτό το σημείο είναι να υπογραμμίσουμε τις ομοιότητες και τις διαφορές ανάμεσα στα σχόλια και τις ανησυχίες οι οποίες εκφράστηκαν από το 2003, καθώς και να τονίσουμε τις βασικές προτάσεις που παρουσιάστηκαν σε όλες τις ακροάσεις.

Όλα αυτά τα χρόνια οι νέοι άνθρωποι έχουν εκφράσει την συνολική τους ικανοποίηση με την εκπαίδευση, ανεξάρτητα από αν προέρχονται από γενικά ή ειδικά εκπαιδευτικά πλαίσια. Τόνισαν όλοι τη σημασία του να λαμβάνουν ποιοτική εκπαίδευση και κατάρτιση και επεσήμαναν τον καίριο ρόλο της εκπαίδευσης κατά την εύρεση θέσεων εργασίας, τη διεύρυνση και ενίσχυση των κοινωνικών τους σχέσεων και την προετοιμασία για τη μελλοντική ζωή.

Όλοι οι νέοι άνθρωποι ήταν υπέρ της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης και – παρά τις αρνητικές εμπειρίες ορισμένων – τόνισαν το γεγονός ότι η συμπεριληπτική εκπαίδευση είναι ευεργετική για όλους τους μαθητές. Ειδικότερα οι συμμετέχοντες του 2011 παρείχαν ακριβείς

επεξηγήσεις σχετικά με το πως θα έπρεπε να είναι η συμπεριληπτική εκπαίδευση, τι σημαίνει και τα οφέλη που μπορεί να προσφέρει σε όλους. Οι νέοι άνθρωποι χωρίς ειδικές ανάγκες ή αναπηρίες ήταν επίσης σε θέση να περιγράψουν με ακρίβεια τον τρόπο με τον οποίο η συμπεριληπτική εκπαίδευση αποτελεί μία πολύτιμη εμπειρία, καθώς ανοίγει το μυαλό και βοηθά να σπάσουν τα στερεότυπα.

Η πλειοψηφία των συμμετεχόντων προέρχονται από γενικά εκπαιδευτικά πλαίσια και αναγνωρίζουν τις διαφορές αναφορικά με τη συμπεριληπτική εκπαίδευση μέσα και ανάμεσα στις χώρες, καθώς και την ύπαρξη περιοχών προς βελτίωση. Ωστόσο αναγνωρίζουν ότι η συμπεριληπτική εκπαίδευση αποτελεί δικαίωμα. Αυτό το δικαίωμα εμπεριέχει την ισότιμη πρόσβαση σε εκπαιδευτικές ευκαιρίες, στην λήψη της απαραίτητης υποστήριξης για να αξιοποιήσουν όσο το δυνατόν καλύτερα αυτές τις εκπαιδευτικές ευκαιρίες και να αντιμετωπίζονται με σεβασμό.

Επιπλέον το δικαίωμα στη συμπεριληπτική εκπαίδευση σημαίνει να μπορείς να συμμετέχεις και να σου παρέχονται ευκαιρίες για λήψη αποφάσεων αναφορικά με οποιαδήποτε περαιτέρω εκπαιδευτική τοποθέτηση. Πράγματι, το θέμα που διατρέχει και τις τρεις Ακροάσεις είναι η ξεκάθαρη επιθυμία των νέων ανθρώπων να ενταχθούν πλήρως σε οποιαδήποτε απόφαση τους αφορά.

Το 2003 οι συμμετέχοντες τόνισαν αυτό το σημείο στο πλαίσιο του να μην χρειαστεί να αντιμετωπίσουν ένα μέλλον εγκλεισμού στο σπίτι τους χωρίς δουλεία. Το ίδιο αίσθημα εκφράστηκε το 2007, ως μία κοινή επιθυμία να ζήσουν όσο το δυνατόν περισσότερο αυτόνομα. Το 2011, οι νέοι εκπρόσωποι τόνισαν ότι ένα από τα μεγαλύτερα οφέλη της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης είναι το να λαμβάνεις μία καλή εκπαίδευση η οποία θα σε προετοιμάσει καλύτερα για την αυτόνομη ζωή.

Για τους νέους ανθρώπους, η συμπεριληπτική εκπαίδευση αποτελεί έναν εορτασμό της διαφορετικότητας και αφορά όχι μόνο το σχολείο, αλλά και την κοινωνία στο σύνολο της. Μπορεί να επιτευχθεί πλήρως όταν οι φραγμοί αρθούν και όταν αλλάξουν οι αντιλήψεις. Σύμφωνα με την άποψη αυτή, δύο συγκεκριμένοι τομείς συνεχίζουν να υπογραμμίζονται από τους νέους ανθρώπους ως συνεχιζόμενες προκλήσεις – η πρόσβαση και οι στάσεις και η εξειδίκευση των εκπαιδευτικών.

Η πρόσβαση περιλαμβάνει όχι μόνο τη φυσική προσβασιμότητα των κτιρίων, αλλά επιπροσθέτως την προσβάσιμη τεχνική υποστήριξη και αποτελεσματικότητα, την άμεσα διαθέσιμη εκπαιδευτική υποστήριξη.

Οι συμμετέχοντες σχολίασαν επίσης ότι οι εκπαιδευτικοί δεν γνωρίζουν πάντα, ή δεν δίνουν σημασία, στην ύπαρξη και το εύρος των μαθησιακών αναγκών. Οι εκπαιδευτικοί δεν έχουν την προαπαιτούμενη εξειδίκευση και πολύ συχνά επικεντρώνονται στις αδυναμίες των μαθητών αντί για τις δυνατότητες τους.

Ανεξάρτητα από αυτά τα σχόλια, οι νέοι άνθρωποι δεν είναι αρνητικοί απέναντι στους εκπαιδευτικούς τους, αλλά αντιθέτως ζητούν ένα νέο τύπο εκπαιδευτικού: έναν εκπαιδευτικό καλά προετοιμασμένο και άνετο στο να εργαστεί σε ένα ενταξιακό εκπαιδευτικό σύστημα.

Υπό το πρίσμα αυτών των προκλήσεων, οι συμμετέχοντες της Ακρόασης του 2011 κατέθεσαν συγκεκριμένες και πρακτικές προτάσεις προς βελτίωση με σκοπό την υποστήριξη της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης τόσο στο επίπεδο του σχολείου όσο και στο επίπεδο της τάξης. Ζήτησαν από τους υπευθύνους χάραξης πολιτικής να διασφαλίσουν ότι όλα τα σχολεία θα έχουν την απαραίτητη φυσική πρόσβαση και επαρκείς πόρους και υποστήριξη, το οποίο συμπεριλαμβάνει τη διαθεσιμότητα βοηθών στις τάξεις οι οποίοι μπορούν να ανταποκριθούν στις ανάγκες όλων των μαθητών.

Τόνισαν τα πλεονεκτήματα μικρών σε αριθμό τάξεων και των εξατομικευμένων εκπαιδευτικών προγραμμάτων και του να έχουν επιπλέον, κατάλληλα εξοπλισμένες αίθουσες για ξεκούραση και επιπρόσθετη υποστήριξη όπου είναι απαραίτητο. Τόνισαν επίσης την ανάγκη για προσαρμογή των εξετάσεων σύμφωνα με τις ανάγκες τους (όπως με την παροχή επιπλέον χρόνου) καθώς και την πιθανότητα επέκτασης της διάρκειας των σπουδών κατά ένα έτος, έτσι ώστε όλοι οι μαθητές να μπορούν να φθάσουν στο ίδιο επίπεδο επιτυχίας χωρίς να χρειάζεται να παρέχεται σε κάποιους από αυτούς πρόσθετη υποστήριξη. Στο πλαίσιο αυτό τόνισαν ότι η κοινή εκπαίδευση σημαίνει η απόκτηση ίδιων προσόντων.

Δε μπορεί να υπάρξει καμία αμφιβολία ότι οι τρεις Ακροάσεις ήταν άμεσα ωφέλιμες για τους νέους ανθρώπους που συμμετείχαν – αυτό έχει επιβεβαιωθεί από την ανατροφοδότηση του 2003. Η ωφελιμότητα εκτείνεται πέρα από τους νέους ανθρώπους στα σχολεία τους και τους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές που συμμετείχαν στις προπαρασκευαστικές συζητήσεις. Οι εκροές που ακολούθησαν την Ακρόαση του 2011 ξεκάθαρα επιδεικνύουν αυτόν

τον αντίκτυπο: οι νέοι άνθρωποι και οι συνοδοί τους έχουν προβεί σε διάφορες ενέργειες μετά την Ακρόαση, όπως τη συγγραφή άρθρων σε περιοδικά και εφημερίδες και την αξιοποίηση και δημιουργία ηλεκτρονικών εργαλείων (e-tools) όπως σελίδες του facebook και το twitter και ειδικές ιστοσελίδες στους ιστότοπους των σχολείων.

Ο Φορέας θα προβεί στα απαραίτητα βήματα για να διασφαλίσει την ευρύτερη δυνατή διάχυση αυτής της έκθεσης και δεν θα ξεχάσει τις σοβαρές προτάσεις και αιτήσεις που εξέφρασαν όλοι οι νέοι εκπρόσωποι.

Μαζί με τους εκπροσώπους, τις οικογένειες τους, τους επαγγελματίες και τους υπευθύνους λήψης αποφάσεων, ο Φορέας θα εργαστεί προς την εφαρμογή ποιοτικής εκπαίδευσης χωρίς φραγμούς, όπου όλοι είναι διαφορετικοί και σεβαστοί και όπου, όπως είπαν και οι ίδιοι οι εκπρόσωποι: *έχουμε όλοι διαφορετικά χρώματα, αλλά μαζί μπορούμε να δημιουργήσουμε ένα ουράνιο τόξο.*

ΝΕΟΙ ΣΥΝΕΔΡΟΙ ΣΤΗΝ ΑΚΡΟΑΣΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΙΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟ 2011

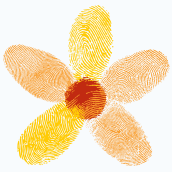
Παρακάτω παρουσιάζονται τα ονόματα των 88 νέων εκπροσώπων οι οποίοι συμμετείχαν στην Ακρόαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου το 2011:

Aure AFLALO	Keenan ALEXANDER
Carlo ANDERHALDEN	Maria BARANDUN
Efstathios BEKYRAS	Méryem BELGHAZI
John BENNINGTON	Markos BOTSOS
Robert BOYLE	Elin Johanna BRANDT KORALL
Pauline BRASSEUR	Chiara BRIZZOLARI
Wessel BROEKHUIS	Maria BUGEJA
Claudia BURATTINI	Fabian CAMARA ALCAIDE
Jens CAMILLERI	Tomáš ČERNÝ
Alexandra CHRONOPOULOU	Rolands CINIS
Leanne Alice COLE	Nana-Marie DALE REICHEL
Charlotte DARBY	Yohana Angelica DEL PINTO
Honoré D'ESTIENNE D'ORVES	Samantha DRYDEN-SILLARS
Wacław DZIEĆCIOŁ	Klara Linnea Astrid ELFSTEN
Zsófia FAZEKAS	João FONSECA
Barbara GEHER	Sára GERGELY
Josette GRAÇA SILVA	Melania GROTTI
Kanivar GÜLER	Andreani HADJISTERKOTI
Sophie Bethan HANNAWAY	Asgerdur HEIMISDÓTTIR
Lucie HRDINOVÁ	Ingre IMALA
Jakub JARMOŁA	Diogo JESUS NETO
Dagur JÓHANNSSON	Þórdur JÓNSSON
Domen KAISER	Dean KELLY

Orlando KROHN	Thomas KROYER
Joži KUMPREJ	Robert LÄTT
Mei LAN NG	Marie LAURITZEN
Artūras LAURYNAS	François LE BEL
Laima LIEPINA	Fé LINDEN
Rebeca LÓPEZ RUANO	Nika LUŠNIC
Mathias MACHIELSEN	Gemma MACKINTOSH
Jere Nicholas MAHLAKAARTO	Emile MAINKA
Tuomas Kimmo Johannes MANNI	Daniel MARTIN
James MARTIN	Simon MCDOUGALL
Stefanos MELAS	Audrey MESUREUR
Sofie MONGGAARD CHRISTENSEN	Jonas NENORTAS
Michalis NICOLAOU	Melanie NIELSEN
Áron ÓCSVÁRI	Elmo PESIN
Triin PUUSEPP	Pedro ROMERO JIMÉNEZ
Zineb SAOUI	Daniel Alexander SCHOUTEN
Francesco SCICLUNA	Edgars ŠENINŠ
Łukasz ŚMIETANA	Kamilla SØLYST BJØLSETH
Bethany STALEY	Philipp STEINBERGER
Katrina THOMSON	Lise TØRLEN
Mirjam WOLFF	Arvydas ZAGARAS

EL

Το Νοέμβριο του 2011, ο Ευρωπαϊκός Φορέας για την Ανάπτυξη στην Ειδική Αγωγή διοργάνωσε μία Ακρόαση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στις Βρυξέλλες. Τα κράτη μέλη του Φορέα όρισαν 88 νέους ανθρώπους, με και χωρίς ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και/ή αναπηρίες, από τη δευτεροβάθμια γενική και επαγγελματική εκπαίδευση, με σκοπό να συζητήσουν τι σημαίνει για αυτούς η συμπεριληπτική εκπαίδευση.

Στόχος της Ακρόασης για τους διοργανωτές και τους συμμετέχοντες ήταν να ακουστούν οι φωνές των νέων ανθρώπων, καθώς και να εξεταστεί η πρόοδος που έχει σημειωθεί σε σχέση με τη συμπεριληπτική εκπαίδευση στις χώρες από το 2007. Κάθε μαθητής μπορεί να επισημάνει σημαντικά ζητήματα αναφορικά με το πως εφαρμόζεται η συμπεριληπτική εκπαίδευση, καθώς και τα οφέλη και τις προσκλήσεις, επειδή όλοι εμπλέκονται στο τι είναι η συμπερίληψη. Με βάση το πόσο συχνά αναφέρθηκε στις συζητήσεις τους, η σημασία της συμπερίληψης αποτελεί σαφώς ένα κοινό θέμα στις εκπαιδευτικές ζωές των νέων ανθρώπων.

European Agency for Development in Special Needs Education

